

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 30885

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ДҮНИЕ ЖҮЗІ ТАРИХЫ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

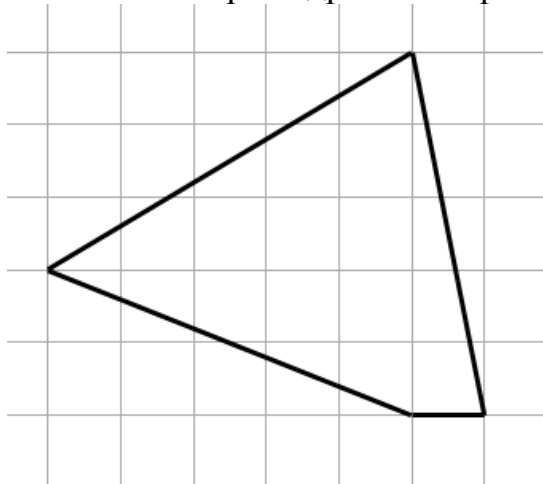
МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Суреттегі бірінші қызметкердің бойы 150 см ал келесі қызметкерлердің бойлары алдыңғысынан 10%-ға ұзын. Ең ұзын қызметкердің бойы:

- A) 2 м-ден ұзын
- B) 2 м-ден аласа
- C) 2 м
- D) 180 см
- E) 180 см-ден аласа

2. Торкөз өлшемі 1 см × 1 см болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

- A) 16 см²
- B) 12 см²
- C) 13 см²
- D) 14 см²
- E) 15 см²

3. Әмірге 90 дана кафель және 160 дана мозаика сатып алу керек. Оған қай дүкеннен тапсырыс жасаған тиімді? (кестеде 1 дана товардың бағалары көрсетілген).

	1	2	3	4	5
кафель	57 тг	60 тг	53 тг	56 тг	55 тг
мозаика	64 тг	61 тг	61 тг	70 тг	64 тг
жеткізу	1300 тг	тегін	1000 тг	тегін	тегін

- A) 1

- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

4. Мектеп президентін сайлауда үш үміткер қатысты. Арман 120 дауыс, Гүлім 50 дауыс, Қайрат 30 дауыс жинады. Арман қанша пайыз дауыс жинады?

- A) 60%
- B) 66%
- C) 70%
- D) 65%
- E) 57%

5. Болаттың қалпағының саны Мәриямдікінен 5-ке кем, ал Айжанда Болатқа қарағанда 3 есе артық қалпағы бар. Егер Мәриямда n қалпақ болса, Айжанда неше қалпақ бар екенін анықтаңыз.

- A) $5-3n$
- B) $3n$
- C) $3n-15$
- D) $3n-5$
- E) $n-5$

6. $-20, -18, -16, \dots, 18, 20, 22, 24$ қатары берілген

A бағаны	B бағаны
Берілген қатардың қосындысы	46

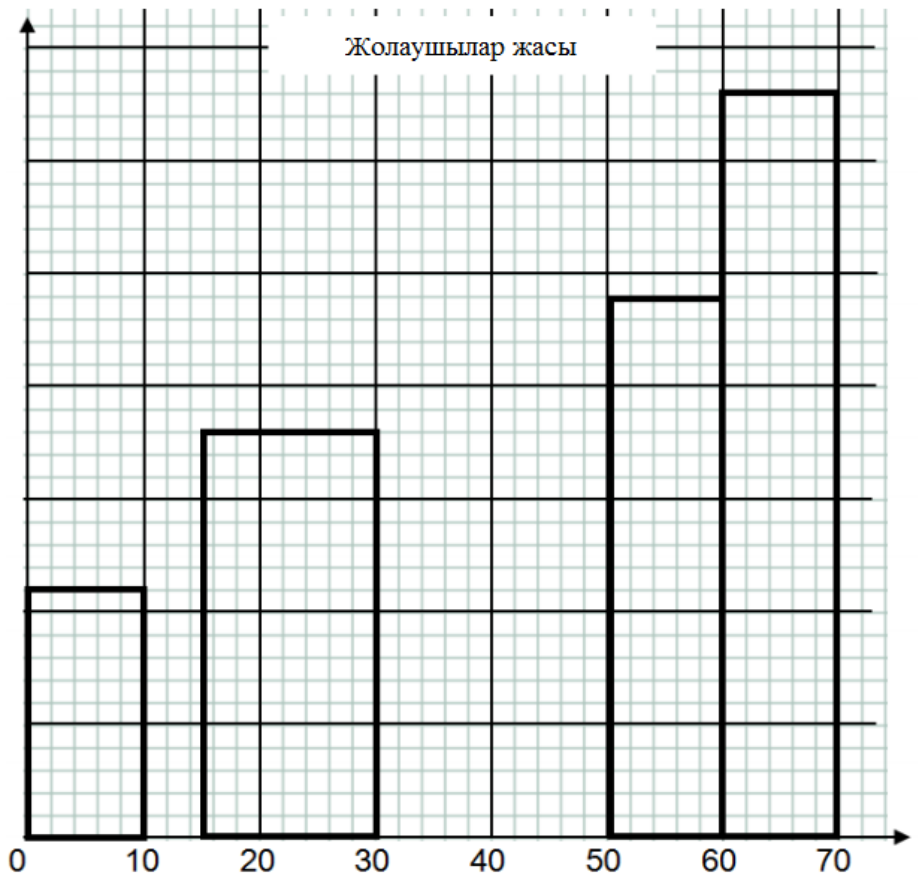
- A) $A=B$
- B) $A>B$
- C) $A<B$
- D) $A-1=B$
- E) $A=B+1$

7. Сыныптағы оқушылардың $\frac{3}{5}$ -і қыздар. Егер сыныпқа жаңадан 5 ұл және

5 қыз келсе, мына тұжырымдардың қайсысы дұрыс?

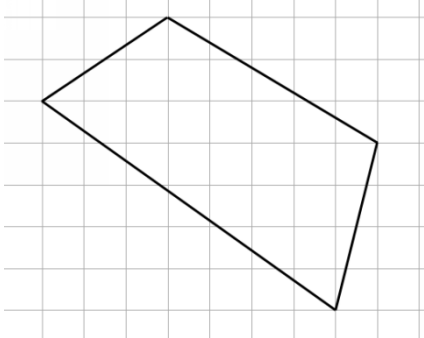
- A) сыныпта ұлдарға қарағанда қыздар көп;
- B) қыздар мен ұлдардың саны бірдей;
- C) сыныпта қыздарға қарағанда ұлдар көп;
- D) оқушылардың саны белгісіз болғандықтан анықтау мүмкін емес;
- E) сыныпта 6 ұл бар.

8. Диаграмманы қолданып, жасына сәйкес жолаушылардың саны дұрыс көрсетілмеген нұсқаны анықтаңыз.

- A) 20-30 жас –18 жолаушы
- B) 50-60 жас –24 жолаушы
- C) 60-70 жас–32 жолаушы
- D) 1-10 жас–11 жолаушы
- E) 15-20 жас–18 жолаушы

9. Торкөз өлшемі $1\text{ см} \times 1\text{ см}$ болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

- A) 28 см^2
- B) 26 см^2
- C) 25 см^2
- D) 24 см^2
- E) 23 см^2

10. Бос сектордағы санды анықтаңыз.

- A) 2
- B) 19

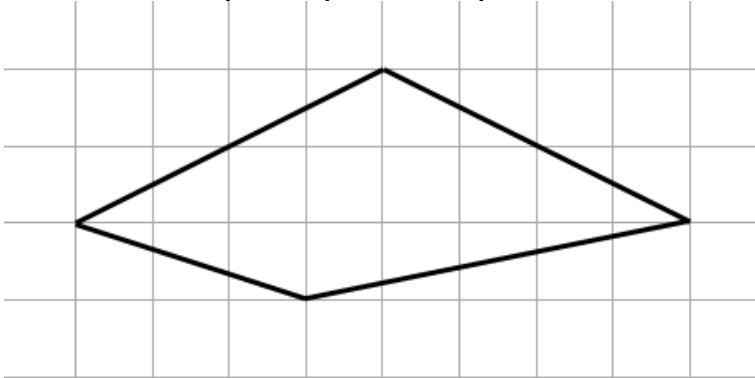
- C) 180
D) 70
E) 240

11. 10 м^2 –қа 1 литр бояу жұмсалатынын ескеріп, төмендегі бағандар мәнін салыстырыңыз.

А бағаны	В бағаны
Өлшемдері 12 м және 8 м болатын спорт залдың еденіне жұмсалатын бояу массасы	Өлшемдері 14 м және 7 м болатын акт залының еденіне жұмсалатын бояу массасы

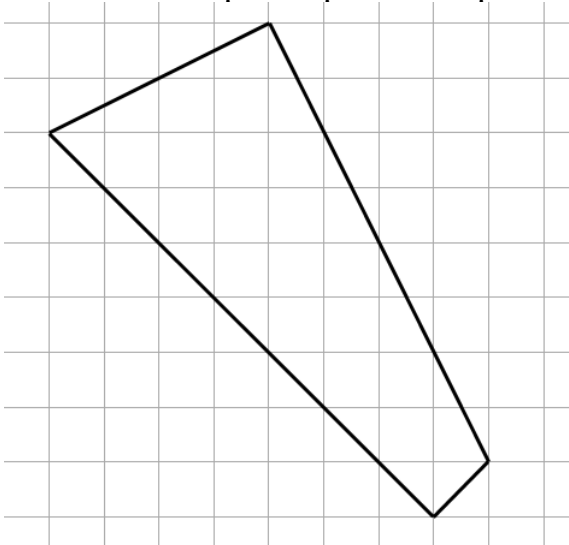
- A) $A < B$
B) $A > B$
C) $A < B - 5$
D) $A + 8 < B$
E) $A = B$

12. Торкөз өлшемі $1 \text{ см} \times 1 \text{ см}$ болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

- A) 11 см^2
B) 14 см^2
C) 13 см^2
D) 12 см^2
E) 10 см^2

13. Торкөз өлшемі $1 \text{ см} \times 1 \text{ см}$ болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

- A) 27 см^2
B) 26 см^2

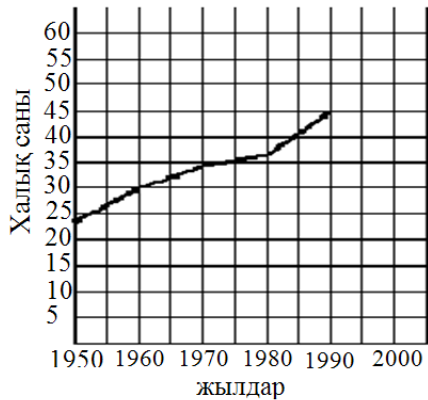
- C) 28 см^2
 D) 29 см^2
 E) 30 см^2

14. Қабырғасы 7 болатын шаршы және қабырғалары 8 бен 10 болатын тіктөртбұрыш берліген.

A бағаны	B бағаны
Шаршының периметрінің мәні	Тіктөртбұрыштың периметрінің мәні

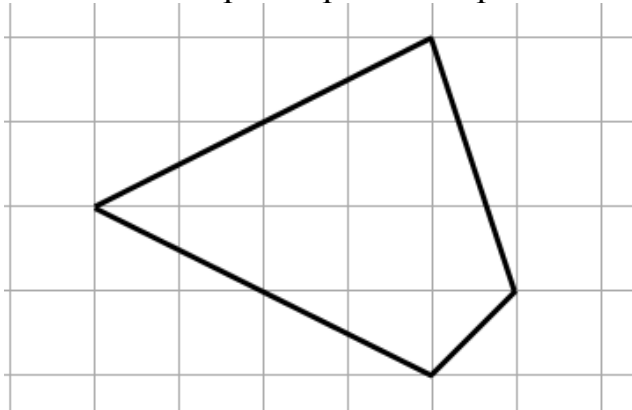
- A) $A < B$
 B) $A > B$
 C) $A = B$
 D) $3A = 2B$
 E) $2A = 3B$

15. Егер 1990 –2000 жылдардағы халық санының өсуі (млн) 1980–1990 жылдардағыдай болса, онда 2000 жылы халық саны шамамен қанша (млн) адамға жеткен?

- A) 53 млн
 B) 50 млн
 C) 47 млн
 D) 58 млн
 E) 45 млн

16. Торкөз өлшемі $1 \text{ см} \times 1 \text{ см}$ болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

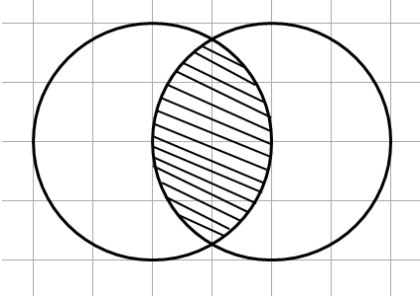
- A) 11 см^2
 B) 10 см^2
 C) 9 см^2
 D) 8 см^2
 E) 6 см^2

17. Егер $x > -3$ болса, онда кестедегі мәндерді салыстырыңыз.

А бағаны	В бағаны
$2x-4$	$5x+7$

- А) $A > B$
 В) $A = B$
 С) $A^2 = B$
 D) салыстыру мүмкін емес
 E) $A < B$

18. Торкөз өлшемі $1 \text{ см} \times 1 \text{ см}$ болатын қағазда бірінің центрі екіншісінің шекарасында жататындай екі дөңгелек бейнелеген. Боялған фигураның периметрін табыңыз.

- А) $\frac{8}{3}\pi$
 В) $\frac{16}{3}\pi$
 С) $1\frac{1}{4}\pi$
 D) $\frac{4}{3}\pi$
 E) $\frac{7}{3}\pi$

19. Оятқыш (будильник) сағатына 3 минут арта қалып отырады. Қазір ол 11:41 –ді көрсетсе, қанша уақыттан кейін 12-ні көрсетеді?

- А) 19 мин 50 секунд
 В) 1957 секунд
 С) 1197 секунд
 D) 15 минут 41 секунд
 E) 1154 секунд

20. Төмендегі мәліметтерді пайдалана отырып, кесте бойынша пайыздық үлесі 17%–45% аралығында жатқан қай киім түрі екенін анықтаңыз.

Киім түрі	Ұлдар	қыздар
классикалық	20	40
дәстүрлі	5	15
жеңіл	5	5
күнделікті	30	10

- А) дәстүрлі
 В) жеңіл
 С) күнделікті

- D) классикалық
E) анықтау мүмкін емес

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Екі бозторғай

Ерте, ерте, ертеде кең далада екі бозторғай балапаны жұмыртқаны жарып шығып, дүниеге келіпті. Сайын дала төсінде көктен себелеген күн нұры олардың бойына қуат беріп, тезірек өсуіне жәрдем етіпті. Қос бозторғай балапанының түр-түсі бірдей болғанымен, мінездері ұқсамапты. Екеуі бірге ойнап, бірге ән шырқап жүргенімен, жиі-жиі шекісіп қалады екен. Ұрыс-жанжалды үнемі бірінші бастағанына қарамай, ежелері «нысық» деп, мінезі шадыр балапанын жақсы көріпті. Бір жаққа бармақ болса, қасына соны ертіп, момын балапанын ұяда қалдырып кетеді екен.

Көктем шығып, ағаштар жаңа-жаңа бұр жара бастағаннан-ақ, құс біткен алуан түрлі әнге басыпты. Айналадағы тіршілік иелері бұлбұлдың жүрек тебірентер әдемі әуеніне тәнті болыпты. Таудың биігіне ұя салып, жер бетін зеңгір көктен шолып, қалақтап жүретін бүркіттің саңқылдаған батыл даусынан бойларына күш жинапты. Айыр құйрық қарлығаштың тамылжыта салған әнін естіген құстардың бір-біріне деген мейірі арта түсіпті.

Бірде ән салу кезіндегі өз дегенінен қайтпайтын бозторғайға тиіпті. Ол әркімге бір еліктеп, бірде бұлбұлға, бірде қарлығаштың даусына ұқсас әуенге басты. Бұл ән әуені құстарды зеріктірді.

Осы мезетте кең далада шырылдай жөнелген дауыс естілді. Әсем бұлбұл да, қыран бүркіт те, аппақ төс қарлығаш та нәзік, мұңды, сағынышқа толы ән ырғағына елітіп, ұзаққа ұшпай, бетегелі дала топырағына қонбасқа лажы қалмапты.

– Апыр-ай, мынау не еткен гажап ән! Даланың мөлдір шығы, жұпар иісті шөбі, таңғы саф ауасы тұнық әуенмен тербеліп, көкірегімді кеңітті-ау! – депті бұлбұл тамсана.

– Бұл момын бозторғай зой. Әнеки, бір орында қалықтап шырылдауын қарашы! Шіркін, дауысының мың құбылуын! – депті бүркіт өткір көзін көкке қадай.

– Туған жерге, оның жасыл жусаны мен ақ селеуіне, қанат қаққан алқызыл көбелегі мен хош иісті гүліне үздіккен сағынышын әуелетіп салған әнінен байқап тұрмын, – депті ақ тамақ қарлығаш.

Әлдиге бөлеген ән де аяқталды. Бозторғай жерге түсті.

– Бозторғай, – деді бүркіт, – әуелетіп салған әнді қайдан үйренгенсің?

– Маған ән салуды туған далам, оның таңғы тыныс-тіршілігі, жұлдызды түндері мен сыбдыр қаққан құрығы үйретті. Осы алтын бесігімде ешкімге еліктемей өстім.

– Шынында да өз тілінде әдемі сайрағанға не жетсін! Еліктеуден туған әуен көмейден шыққанымен, өзге жүрекке жетпейді, – деп, бұлбұл сазды әуенмен үн қатты.

– Ол рас, – деді қарлығаш та. Міне, табиғатында адал, момын бозторғай туралы ертегі осындай. Ал бірбеткей бозторғай туралы білгілерің келсе, ол өзінің анаған да, мынаған да ұқсасам деген шәлкем-шалыс мінезіне әлі күнге дейін өкініп жүрген көрінеді. Өйткені ол бүркіт

те, бұлбұл да, қарлығаш та бола алған жоқ. Бозторғайдың да гажайып қасиетін жоғалтып алған-ды.

1. Неліктен бозторғайдың салған әні құстарды зеркітірді?
 - A) күйқылжыта сала алмады
 - B) шикылдай берді
 - C) әр құстың бір әнін ұрлап айтты
 - D) дауысы шаңқылдады
 - E) құбылтып айтты
2. Мәтіндегі негізгі түйінді ой
 - A) құстарды ән салуы, жер әлемнің гүлденуі
 - B) бозторғайдың өз тілінде ән салуы, ешкімге ұқсамай өз жолымен жүруі
 - C) бүркіттің мықтылығы, бозторғаймен жолығуы
 - D) бұлбұлдың әні
 - E) қарылғаштың кетуі
3. Автордың айтпақ ойын ашатын мақал-мәтел:
 - A) Боранды күні ит пен бала құтырады.
 - B) Білім басы - бейнет, соңы - зейнет.
 - C) Ана тілің алпыс тілге татиды.
 - D) Жұт жеті ағайынды, жиенім сегіз.
 - E) Туған жердің тасы да таныс
4. – Апыр-ай, мынау не еткен ғажап ән! Даланың мөлдір шығы, жұпар иісті шөбі, таңғы саф ауасы тұнық әуенмен тербеліп, көкірегімді кеңітті-ау! –деп бұлбұл кім ән салғанда тамсанды?
 - A) қарылғаш
 - B) көкек
 - C) бүркіт
 - D) шымшық
 - E) бозторғай
5. Қарлығаш тамылжыта ән салғанда тірішілікте қандай құбылыс болды?
 - A) құстар зерігіп кетті
 - B) құстар бойларына күш алды
 - C) жүректері тебіренеді
 - D) құстардың бір-біріне мейірі артады
 - E) құстардың жеккөрініші оянады

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Ұстаз бен шәкірт

Бұлбұлдың ерекше әншілік қабілетін таныған ұстазы:

– Бұлбұл, ержеткен соң кім боласың?-деп сұрады. Шәкірт ойланбастан:

- Әнші болам, – деді езуіне тәтті күлкі үйіріліп.

– О-о! Әнші болу үлкен арман, әрі үлкен өнер. Әнші болу үшін ұстаздың қатаң талабына шыдасаң, сені үлкен жол адастырмай арманыңа жеткізеді,- деді ұстазы.

– Ол қандай талап? Мен бәріне де төземін, – деген Бұлбұлдың даусынан сенімділікті аңғару қиын емес.

– Асықпа, оны әлі-ақ сезінесің деп, ұстазы шәкіртін ойландырып тастады.

Әнші болудан басқа ойы жоқ балауса Бұлбұл ұстаз сөзінен ешнәрсе

түсіне алмады.

Ертесіне ата-аналар жиналысы болды. Оған оқушылар да қатысты. Барлық ата-анамен жеке сөйлескен ұстаз кезегі келгенде Бұлбұлдың анасына:

– Балаңыз туралы айтыңызшы. Бала жас шыбық секілді. Қисық өскен бұтағын кесіп, түзеп отыру керек. Бүгін оның мінезі мен іс-әрекетіндегі кемшілікті жасырамын деп, ертең үлкен қателікке ұрынып жүрмейік, – деді.

Ұстаздың көкейіндегісін түсінген ана:

– Көп ұйықтайды, арманшыл. Үлкен мақсатына тек қиялмен жетем дей ме деп қорқамын. Еңбектенуі де аз. Бала ширақ болу керек емес пе?! Ата-анаға қазір қолғабыс тигізбегенде, қашан тигізбек? Әйтпесе...

Анасының сөзін естіп отырған Бұлбұл қып-қызыл боп кетті. Жиналыс соңында Бұлбұл мен ұстаз оңаша қалды. Ұстаз тағы да жұмбақтап:

- Әнші болу үшін ұстаздың қатаң талабына шыдау керек демеп пе едім. Қалай, шыдайтын түрің бар ма? – деді.

Әлі де болса сөздің мәнісін толық түсінбеген шәкірт:

– Мұғалім, енді ерте тұратын боламын, – деді балалық мінез танытып.

– Тек ерте тұру ғана емес, ата-ана алдындағы балалық парызды ақтау бар. Тәртіпке өз-өзіңді көндіруің керек, – деді.

Бұлбұл үнсіз басын изеді. Шынында да ол осы оқиғадан соң, ата-анасын таң қалдырды. Ерте тұрып, барлық шаруаға үлгерді. Сабақты да жақсы оқыды. Сахнада ән де салды.

6. Ұстазы неліктен Бұлбұлдың әнші болу арманына сенімсіздік танытты?

- A) Бұлбұлдың дауысы жоқ болды
- B) Бұлбұлдың бойында еріншектік, жалқаулық болды
- C) Бұлбұлды көре алмады
- D) Бұлбұлға биші бол деді
- E) Бұлбұлдың анасы қарсы болды

7. Жиналыста анасы Бұлбұлдың қандай кемшіліктерін ұстазына айтты?

- A) арманшыл, қиялмен өмір сүреді, еріншек, еңбектенбейді
- B) алғыр, өте зерек, тәртіпті
- C) әнді жақсы салады, сұлу қыз
- D) ұғымтал, шешен, анасына көмектеседі
- E) үйді жинайды, ас әзірлейді

8. Бұлбұл неге сыныптастары алдында ұялды?

- A) сабақ оқымағаны үшін
- B) әнді дұрыс айта алмады
- C) досы сатып кетті
- D) анасына көмектеспегені үшін
- E) ұстазымен сөзге келіп қалды

9. Ұстазы да, анасы да Бұлбұлға қандай талап қойды?

- A) ерте тұру
- B) әнші болу
- C) арманға жету үшін еңбектену
- D) таза ауада жүру
- E) биші болу

10. Мәтіннің негізгі түйінді ой

- A) Бұлбұлдың сабағы

- B) ата-аналар жиналысы
- C) Ұстаз талабы
- D) Бұлбұлдың ерте тұруы
- E) Ұстаз бен ананың бала тәрбиесіндегі талабы

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Шайтанкөл

Қарқаралы табиғатының ең бір сұлу өлкесінің бірі, талай ақынның сезімін тербеп шабытын оятқан, жаратылысы жұмбаққа толы көл — Шайтанкөл. Ұзындығы 60 метр, ені 40 метр. Орташа тереңдігі 2 метр. Суы мөлдір, тұнық, түбі тастақ, су сіңбейді. Жан-жағын қарағай қоршап тұр. Үлкендердің айтуынша бұл көл әуелде Әулиекөл деген атауға ие болған екен. Жергілікті қазақтар, таудың ұшар басында, бастауы жоқ, тостағанға құйып қойғандай ықшам болып жатқан, ағын су келіп қосылмаса да жыл он екі ай суы ортаймай бір қалыпта тұратын, өзі де ешқайда ақпайтын, әрі десе кейбір көлшіктер тәрізді жаздың ыстығында суы сасымай сап-салқын болып жаңарып тұратын қасиетіне қарап бұл көлді қасиетке балап, суына келіп беті-қолдарын жуып, емдік қасиеті бар деп санаған екен. Шайтанкөл туралы аңыздар өте көп бірі ғашықтардың суға түсіп, сүйектері табылмауынан атаса енді бірі аңшылық құрып жүреген екі жігіт алыстан жайылып жүрген маралды көреді. Тазы иттерін маралға қосып қуып өздері арттарынан жүреді. Екі аңшы да иттері де, марал тұрған көлге жете алмай аң таң болады. Екі аңшы олай да ойлайды, бұлай да ойлайды. «Бұл не сұмдық? Сағым ба, шайтан ба?» деп таңырқап тұрады. Сол көлдегі маралға жете алмай кетеді, ауыл адамдарына барып болған оқиғаны айтады. Ауыл адамдары да бұндай түсініксіз, тылсым құбылыстар көп болатын көлді содан бері «Шайтанкөл» атап кеткен.

11. Шайтанкөлдің бұрынғы атауы:

- A) Айнакөл
- B) Жұмбақтас
- C) Әулиекөл
- D) Сексенкөл
- E) Қасиетті көл

12. Шайтанкөлдің басқа көлдерге қарағанда ерекшелігі неде?

- A) жауын-шашын, қармен толығады, суы мөлдір, сасымайды
- B) таудың етегінде орналасқан
- C) суы тез бұзылып кетеді
- D) таудан еріген қармен толығады, тез тартылып қалады
- E) адамдарға көрінбейді, сағым сияқты

13. Шайтанкөлдің ұзындығы мен ені қанша метр?

- A) 40, 20
- B) 50, 30
- C) 60, 40
- D) 70, 50
- E) 80, 60

14. Екі аңшы көлдің ерекшелігін қалай білді?

- A) аттары шайтандардан қашып, көлге түсіп кетті
- B) тазы иттері шайтандарды сезіп ұлыды

- C) марал тұрған көлге жете алмады
- D) ауыл адамдары айтты
- E) көлдің ортасындағы үйректерге оқ тимеді

15. Шайтанкөл орналасқан елді мекен:

- A) Көкшетауда
- B) Алакөлде
- C) Қапшағайда
- D) Арқалықта
- E) Қарқалыда

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Бұлбұл мен емен

Ерте, ерте, ертеде бұлбұл жасыл желегі жайқалған бақта сазды әуенімен төңіректі тербетіп, емін-еркін күй кешіпті. Бұлбұл көктемнің әрбір тұнық таңында үздіге ән салып, жеміс ағаштарының тынысты кеңіткен хош иісті гүлдерінің арасында жаннат өмірінің рахатына шомылып жүреді. Емен бұлбұлдың әніне ұйып, мізбақпай, бірқалыпты өсе беріпті. Өр мінезді еменнің тәкаппарлығына алғашқыда бұлбұл ренжіп қалады.

«Бір өзінің айдалада жалғыз өскені несі?», «Жалғыз ағаш орман емес», деген сөздің жаны бар зой» деп, еменге өз ойын жасырмай айтады да.

Бұны естіген емен қапаланған жоқ.

– Бұлбұл, – деді емен, – осы тақылеттес сөздерді бір бүгін естіп жүрген жоқпын. Бірақ жалғыз өссем де, жалғыз-жарым жолаушыға күн қақты кезде көлеңке, көк қырау шақта ықтасын боламын.

Көңілге қонған сөзді естіген бұлбұл нәзік жаны риза болып, бақ ішіне қайта ұшып кетіпті. Сол кезде қорғасын бұлттар төмендеп, сатыр-сұтыр найзағай ойнап, аласапыран дауыл тұрыпты. Бақта өсіп тұрған ескі ағаштар сынып, жас өскіндер иіліпті. Бұлбұл қорған боларлық ық таба алмай, теңізде жөңкіген жеп-жеңіл қайықтай, дауылды желдің еркінен шыға алмапты.

Көрер күні бар екен, әйтеуір, әлгенде гана тілдесіп қайтқан еменнің бір бұтағына аяғы ілініп, аман қалыпты.

Дауыл басылып, айналаға күн сәулесін қайта шашып, көкжиекте кемпірқосақ көрінген шақта бұлбұл үн қатыпты.

– Емен, сен менің өмірімді сақтап қалдың. Бұл жақсылығыңды еш ұмытпаспын. Сенің арқаңда өмірге қайта келгендей болдым. Енді не дейін. Сен айдалада жалғыз өссең де, желдің өтінде тұрып, маған қорған бола алдың. Тамырың тым тереңде екен. Мың жыл жасайтындығыңа күмәнім жоқ. Тек беймезгіл келген балташының жалаңдаған балтасынан тәңірім сақтасын. Сол үшін қабығың қатты болсын, – депті.

Содан бері еменнің қабығы қатты, балта өтпестей мығым болыпты.

16. Алғаш көргенде бұлбұл емен ағашы туралы қандай пікірде болды?

- A) мықты, қабығы қатты ағаш
- B) тамыры әлсіз ағаш
- C) өр мінезді, тәкаппар ағаш
- D) ашық, көпшіл ағаш
- E) қабығы жұқа, тез сынатын ағаш

17. Мәтінде қолданылған құбылту (троп) түрі:

- A) ирония
 - B) литота
 - C) синекдоха
 - D) кейіптеу
 - E) гипербола
18. Бұлбұл емен ағашына айтқан тілегі:
- A) тамырын тереңде болсын
 - B) мың жыл жаса
 - C) саяң көп болсын
 - D) бұтақтарын сынбасын
 - E) қабығың қатты болсын
19. «Бұлбұл қорған боларлық ық таба алмай, теңізде жөңкіген жеп-жеңіл қайықтай, дауылды желдің еркінен шыға алмапты...» - үзіндісінде автор қолданған құбылту (троп) түрі:
- A) синекдоха
 - B) литота
 - C) салыстыру
 - D) ирония
 - E) гипербола
20. Мәтіннің негізгі түйінді ойына сай мақал:
- A) Адам ақылымен көрікті.
 - B) Бір тал кессең, он тал ек.
 - C) Қайырылымдылық жасасаң, қайырың өзін көресің.
 - D) Ұста пышаққа жарымайды.
 - E) Қатарына қарап бала өсер, қарағайға қарап тал өсер.

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Қола дәуірінің металл кеніштері орналасқан жерлер:
- A) Зырянск, Жезқазған
 - B) Зеленая Балка, Пеньки
 - C) Ботай, Шебір
 - D) Шульбинка, Арыстанды
 - E) Семізбұғы, Батпақ
2. Қарахан мемлекетінің құлауына себепші болған жағдай:
- A) Монғолдар мен ұйғырлар жорықтары
 - B) Наймандар мен хорезмшахтар шапқыншылығы
 - C) Керейіттер мен қарлұқтар жорықтары
 - D) Салжұқтар мен оғыздар шапқыншылығы
 - E) Қыпшақтар мен түркештердің қысым көрсетуі
3. Әбу Насыр әл-Фараби Отырар қаласында білім алған:
- A) қытай тілінде
 - B) иран тілінде
 - C) парсы тілінде
 - D) араб тілінде
 - E) қыпшақ тілінде
4. Моғолстанның негізін қалаған хан
- A) Қызыр-Қожа
 - B) Тоғылық Темір
 - C) Әмір Поладшы

- D) Моңлай-Сүбе
E) Улияс-Қожа
5. «Алаш аңызында» айтылатын үш жүздің негізін қалағандар:
A) Арғын, Үйсін, Адай
B) Дулат, Арғын, Әлім
C) Үйсін, Болат, Алшын
D) Қыпшақ, Албан, Байұлы
E) Үйсін, Найман, Кете
6. 1490ж. Азов қаласында дүниеге келген жырау
A) Жиенбет
B) Шалкиіз
C) Марғасқа
D) Бұхар
E) Доспамбет
7. Қазақ хандығын құру жолында Керей мен Жәнібек осы мемлекеттегі ішкі-сыртқы қайшылықты шебер пайдаланды:
A) Сібір хандығындағы
B) Ақ Ордадағы
C) Алтын Ордадағы
D) Ноғай Ордасындағы
E) Әбілқайыр хандығындағы
8. XVI ғасырдың II жартысында Қазақ хандығының күш-қуатын, беделін арттырған, жерін кеңейтуге себеп болған оқиға:
A) Халықтың әлеуметтік жағдайын жақсартуға қадам жасауы
B) Ішкі талас тартыстардың тоқтатылуы
C) Ноғай руларының үлкен тобының Қазақ хандығы құрамына ену
D) Өзбек хандығын талқандауы
E) Монғол хандығын талқандауы
9. «Жеті жарғы» заңдар жинағы өмірге келді:
A) Тәуке ханның тұсында
B) Жәңгір ханның тұсында
C) Қайып ханның тұсында
D) Сәмеке ханның тұсында
E) Есім ханның тұсында
10. Абылай өзара қарым-қатынасында тату-тәтті көршілік саясат ұстануға, арқа сүйеуге тырысқан ел:
A) Иран
B) Орталық Азия
C) Жоңғария
D) Монғолия
E) Ресей
11. 1845 жылы Кенесары Сарыарқадан бет алды:
A) Кіші жүз жеріне
B) Ұлы жүзге
C) Хиуа жеріне
D) Қырғыз жеріне
E) Ресейдің орталық аудандарына
12. 1867-1868 жылғы «Ереже» бойынша облыстар бөлінген әкімшілік буыны
A) Аудан

- В) Болыс
- С) Уезд
- Д) Округ
- Е) Ауыл

13. 1848 жылы Ұлы Жүзде тағайындалған пристав бағынған генерал-губернаторлық:

- А) Закаспий
- В) Түркістан
- С) Батыс Сібір
- Д) Дала
- Е) Орынбор

14. Вязьма түбегіндегі ұрыста ерлік көрсеткен, 3-ші дәрежелі «Қасиетті Анна» орденіне ие болған 1-ші тептяр полкінің жасауылы

- А) Майлыбайұлы
- В) Н.Жанжігітұлы
- С) Б.Тілекұлы
- Д) С.Хамитұлы
- Е) Е.Азаматұлы

15. Поляк А.Янушкевич Қазақстанда жүзбе-жүз кездескен:

- А) Құнанбаймен
- В) Ы.Алтынсаринмен
- С) Ш.Уәлихановпен
- Д) Құрманғазымен
- Е) Тәттімбетпен

16. «1899 жылдан кейін қазақтар мен орыстар арасындағы этностық жанжалдар даладағы өмірдің сипатты белгісіне айналды», -деп жазды:

- А) А.Байтұрсынов.
- В) Ә.Бөкейханов.
- С) Т.Рысқұлов.
- Д) Ж.Аймауытов.
- Е) М.Дулатов.

17. «Алаш» партиясы құрылды:

- А) 1915 ж.
- В) 1914 ж.
- С) 1913 ж.
- Д) 1916 ж.
- Е) 1917 ж.

18. Екі мәрте Кеңес Одағының Батыры атағын алған ұшқыш:

- А) Н.Әбдіров
- В) Б.Бейсекбаев
- С) А.Маслов
- Д) И.Карпов
- Е) И.Павлов

19. 1991 жылдың бірінші жартысында Қазақстанда ресми тіркелген, шетелдермен біріккен кәсіпорындардың саны:

- А) 35
- В) 25
- С) 55
- Д) 45

E) 15

20. 1988 жылы Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің қаулысымен ақталған атақты ақын, белгілі саясатшы, педагог:

- A) М.Жұмабаев
- B) І.Жансүгіров
- C) Б.Майлин
- D) С.Асфендияров
- E) С.Сейфуллин

МАТЕМАТИКА

1. Есептеңіз: $\left(7^{2\sqrt{2}} - 49^{\sqrt{2}-1}\right) \cdot 7^{-2\sqrt{2}}$.

- A) $\frac{50}{49}$.
- B) $-\frac{50}{49}$.
- C) $\frac{49}{48}$.
- D) $\frac{48}{49}$.
- E) $-\frac{48}{49}$.

2. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} x^2y + xy^2 = 240 \\ \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{5}{12} \end{cases}$$

- A) (-12;2); (2;-12)
- B) (6;4); (4;6)
- C) (-12;2); (2;-12); (6;4); (4;6)
- D) (-6;4); (-12;2)
- E) (6;4); (-6;-4); (-12;-2)

3. Бір натурал сан екіншісінен 3-ке артық, ал көбейтіндісі 180-ге тең. Осы натурал сандарды табыңыз.

- A) 16 және 10.
- B) 18 және 15.
- C) 25 және 10.
- D) 28 және 25.
- E) 15 және 12.

4. $2^{x^2} - 3^{x^2-2} = 3^{x^2-2} - 2^{x^2-3}$ теңдеуінің шешімі:

- A) 0
- B) ± 2
- C) ± 1
- D) $\pm\sqrt{3}$
- E) $\pm\sqrt{2}$

5. Теңдеуді шешіңіз: $x = 3^{\log_{\sqrt{3}} 7}$.

- A) $\frac{1}{7}$

- B) 7
- C) 49
- D) $-\frac{1}{7}$
- E) $\sqrt{7}$

6. Теңсіздікті шешіңіз: $\frac{1-2x}{4} - 2 < \frac{1-5x}{8}$

- A) $x < 15$
- B) $x < 115$
- C) $x \geq 5$
- D) $x < 25$
- E) $x > -15$

7. Теңсіздікті шешіңіз: $\lg x > 2 - \lg 4$.

- A) $(0; 25)$
- B) $(25; +\infty)$
- C) $(-\infty; 25)$
- D) $(-\infty; 0)$
- E) $(0; +\infty)$

8. $x - 1 = \sqrt{7 - 2x - x^2}$ теңдеудің шешімін табыңыз:

- A) $\sqrt{3}$
- B) 4
- C) $\sqrt{7}$
- D) $\sqrt{5}$
- E) 3

9. Ықшамдаңыз: $\frac{\sin^2 \alpha}{\operatorname{ctg}^2 \alpha - \cos^2 \alpha}$

- A) $\sin^4 \alpha$
- B) $\cos^2 \alpha$
- C) $\operatorname{ctg}^4 \alpha$
- D) $\operatorname{tg}^4 \alpha$
- E) $\operatorname{tg}^2 \alpha$

10. Теңдеуді шешіңіз: $\frac{2\operatorname{tg} 2x}{1 - \operatorname{tg}^2 2x} = 0$.

- A) $\pi k, k \in Z$
- B) $\frac{\pi}{4}k, k \in Z$
- C) $4\pi k, k \in Z$.
- D) $\frac{\pi k}{2}, k \in Z$
- E) Шешуі жоқ.

11. Теңсіздікті шешіңіз: $\frac{1}{2} < \sin t \leq \frac{\sqrt{3}}{2}$

- A) $(\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n] \cup [\frac{2\pi}{3} + 2\pi n; \frac{5\pi}{6} + 2\pi n)$, $n \in \mathbb{Z}$
- B) $(\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n) \cup (\frac{2\pi}{3} + 2\pi n; \frac{5\pi}{6} + 2\pi n)$, $n \in \mathbb{Z}$
- C) $[\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n) \cup (\frac{2\pi}{3} + 2\pi n; \frac{5\pi}{6} + 2\pi n)$, $n \in \mathbb{Z}$
- D) $(\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n)$, $n \in \mathbb{Z}$
- E) $[\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n]$, $n \in \mathbb{Z}$

12. Барлық мүшелері оң геометриялық прогрессияның үшінші мен жетінші

мүшелерінің көбейтіндісі 25-ке тең. $\frac{b_5 + 1}{b_5}$ мәнін табыңыз, мұндағы b_5 -

прогрессияның бесінші мүшесі.

- A) $\frac{26}{25}$.
- B) $\frac{6}{5}$.
- C) $\frac{16}{15}$.
- D) $\frac{21}{20}$.
- E) $\frac{11}{10}$.

13. Функцияның анықталу облысын табыңыз: $y = \log_3(4x^2 - x - 14)$.

- A) $(2; \infty)$.
- B) $(-\infty; -1\frac{3}{4}) \cup (2; \infty)$.
- C) $[-1\frac{3}{4}; 2]$.
- D) $(-\infty; -2)$.
- E) $(-1\frac{3}{4}; 2)$.

14. Туындыны табыңыз: $f(x) = \ln 7^x$

- A) $x \ln 7$
- B) 0
- C) $\ln x$
- D) 1
- E) $\ln 7$

15. $x+y=4$, $y=3x$ түзулерімен және Оу осімен шектелген фигураның ауданын табыңыз:

- A) $2\frac{1}{3}$
- B) 3

C) 2

D) $1\frac{1}{2}$ E) $2\frac{1}{2}$

16. Тең бүйірлі трапецияның диагоналдары өзара перпендикуляр. Диагоналдарының ұзындығы 57 см-ге тең болса, трапецияның ауданын табыңыз:

A) 1624 см^2 B) 3249 см^2 C) $1642,5 \text{ см}^2$ D) $1624,5 \text{ см}^2$ E) $1625,4 \text{ см}^2$

17. Жазықтықтан тыс жатқан нүктеден оған 30° -тық бұрышпен жүргізілген көлбеулердің жазықтықтағы проекциясы өзара 120° бұрыш жасайды. Егер көлбеулер табандарының арасы 60 см болса, онда кеңістіктегі нүктеден жазықтыққа дейінгі қашықтықты есептеңіз.

A) 15 см.

B) 16 см.

C) 20 см.

D) 21 см.

E) 17 см.

18. Үшбұрыш төбелерінің координаталары белгілі: A(2;- 1), B(- 3;5), C(- 2;3). BM – ABC үшбұрышының медианасы. BM-нің ұзындығын табыңыз.

A) 5

B) 4

C) 7

D) 6

E) 3

19. 17; 21; ... және 16; 21; ... арифметикалық прогрессияларда кейбір сандары екеуінде де кездеседі. Осы прогрессиялардың екеуінде де кездесетін алғашқы 100 санның қосындысын табыңыз.

A) 100100.

B) 100010.

C) 101100.

D) 110100.

E) 100110.

20. Егер x саны $\frac{7x - 5}{x - 1} = 2$ теңдеуінің түбірі болса, онда $(-13x+2)^2+x$ санын табыңыз.

A) 35,37

B) 32,16

C) 34,24

D) 36,52

E) 33,42

21. $3\sqrt{3}$; $5\sqrt{2}$; $2\sqrt{6}$; $\sqrt{29}$; $\frac{1}{2}\sqrt{168}$ сандары берілген. Дұрыс

салыстыруларды көрсетіңіз.

A) $\sqrt{29} < 3\sqrt{3}$

B) $2\sqrt{6} < \frac{1}{2}\sqrt{168}$

C) $3\sqrt{3} < \frac{1}{2}\sqrt{168}$

D) $2\sqrt{6} > 3\sqrt{3}$

E) $5\sqrt{2} < 3\sqrt{3}$

F) $2\sqrt{6} > \frac{1}{2}\sqrt{168}$

G) $\frac{1}{2}\sqrt{168} > 5\sqrt{2}$

H) $5\sqrt{2} > \sqrt{29}$

22. Үйге қыстық отынды Әнуар мен Бағлан 12 күнде, Бағлан мен Жандос 10 күнде, ал Әнуар мен Жандос 15 күнде дайындайды. Әрқайсысының жеке қыстық отын дайындау уақыттарын көрсетіңіз:

A) 10 күнде

B) 20 күнде

C) 40 күнде

D) 18 күнде

E) $17\frac{1}{7}$ күнде

F) 12,5 күнде

G) 24 күнде

H) 16 күнде

23.
$$\begin{cases} 5^{x+y} = 125 \\ 3^{(x-y)^2-1} = 1 \end{cases}$$
 болса, $2^{x_0} + 2^{y_0}$ мәні орналасқан интервал:

A) [9;12)

B) [1;3]

C) [7;10]

D) [2;5]

E) [3;5)

F) [6;10)

G) (3;6]

H) [4;7)

24. Берілген
$$\begin{cases} \log_2 x - \log_2 y = 1 \\ x + 3y = 10 \end{cases}$$
 теңдеулер жүйесі үшін дұрыс тұжырымды

анықтаңыз:

A) $x+y+xy=34$

B) x -тің ең кіші мәні тең 3

C) Жүйенің шешімі I координаталық ширекте жатыр

D) Жүйе шешімі $x=4$; $y=2$

E) $x^2+y^2=91$

F) $x-y=7$

G) у-тің ең үлкен мәні тең 10

H) $xy=8$

25. $x \geq 2$ болғанда, $f(x) = |x - 2| + 7 - x$ функциясының мәні:

A) Тұрақсыз болады

B) Теріс сан болады

C) 9-ға тең

D) Жұп сан болады

E) 7-ге тең

F) Тұрақты болады

G) 5-ке тең

H) Тақ сан болады

26. Шешімі $\begin{cases} 7^{\frac{x-5}{2}} \geq 7\sqrt{7} \\ \left(\frac{3}{2}\right)^{2x-3} > 3\frac{3}{8} \end{cases}$ теңсіздік жүйесімен бірдей теңсіздіктерді

көретіңіз:

A) $\sqrt{2}^x \geq 8$

B) $\left(\frac{2}{3}\right)^{x-5} \leq \left(3\frac{3}{8}\right)^{-1}$

C) $2^{x-6} \geq 4$

D) $4^{x-3} \geq 2^7$

E) $\sqrt{2}^{x-3} \geq 4\sqrt{2}$

F) $2^{x-1} \leq \left(\frac{1}{4}\right)^{x+3}$

G) $2^{x+3} \leq \left(\frac{1}{2}\right)^{x-7}$

H) $\left(\frac{3}{2}\right)^{2x-1} \geq 2\frac{1}{4}$

27. $\cos 50^\circ + \sin^2 25^\circ$ өрнегіне тең өрнек:

A) $\frac{1 - \cos 50^\circ}{2}$

B) $\frac{\cos 50^\circ - 1}{2}$

C) $\cos^2 25^\circ$

D) $2\sin^2 25^\circ$

E) $\sin^2 25^\circ$

F) $\frac{1 + \cos 50^\circ}{2}$

G) $1 - \sin^2 25^\circ$

H) $2\cos^2 25^\circ$

28. Келесі функцияның анықталу, $y = \log_4(5 - x)$ функциясының анықталу

облысымен беттеседі:

A) $y = \sqrt{5-x}$

B) $y = \frac{1}{\sqrt{5-x}}$

C) $y = \frac{1}{\ln(5-x)}$

D) $y = \frac{1}{5-x} + \sqrt{5-x}$

E) $y = x-5$

F) $y = \sqrt{5+x}$

G) $y = \frac{1}{5-x} + \ln(5-x)^2$

H) $y = (\ln(5-x))^2$

29. $f(x) = 3\text{ctgx}$ функциясы үшін орындалатын дұрыс тұжырымдар:

A) $f(x) + f'(x) = 3\text{ctgx} - \frac{3}{\sin^2 x}$

B) $f'\left(\frac{\pi}{2}\right) = -3$

C) $f'(x) = \frac{3}{\sin^2 x}$

D) $f'(x) = -\frac{3}{\sin^2 x}$

E) $f'(x) = -\frac{1}{\sin^2 x}$

F) $f(x) + f'(x) = 3\text{ctgx} + \frac{3}{\sin^2 x}$

G) $f'\left(\frac{\pi}{2}\right) = 3$

H) $f'\left(\frac{\pi}{2}\right) = -\frac{1}{3}$

30. Үшбұрыштың екі қабырғасының айырымы 28 см, ал олардың арасындағы бұрыштың биссектрисасы үшінші қабырғасын 43 см және 29 см кесінділерге бөледі. Үшбұрыштың екі қабырғасы көрсетілген нұсқаларды анықтаңыз.

A) 51 см

B) 86 см

C) 58 см

D) 78 см

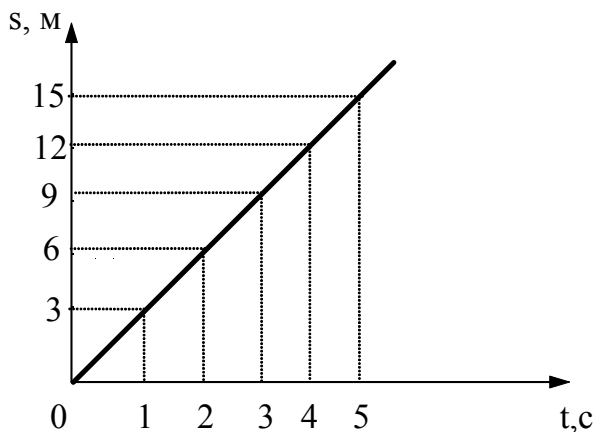
E) 71 см

F) 45 см

G) 60 см

H) 81 см

1. График бойынша $t=2$ с уақыттағы велосипедшінің қозғалыс жылдамдығы

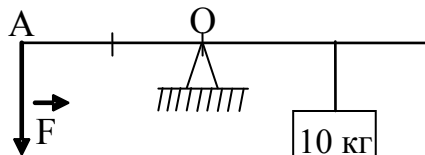

- A) 8 м/с.
- B) 3 м/с.
- C) 6 м/с.
- D) 12 м/с.
- E) 2 м/с.

2. Аэростаттың көтергіш күші. (r_a - ауаның тығыздығы, r_Γ - жеңіл газдың тығыздығы, V - қабығының көлемі)

- A) $F = Vg(r_a - r_\Gamma)$.
- B) $F = (r_a/r_\Gamma)Vg$.
- C) $F = (r_\Gamma + r_a)Vg$.
- D) $F = Vgr_a$.
- E) $F = Vgr_\Gamma$.

3. Суреттегі рычаг тепе-теңдік қалыпта болу үшін, рычагтың сол жақ шетіне түсірілетін \vec{F} күштің шамасы (Рычаг массасын ескермеуге болады):

- A) 200 Н
- B) 100 Н
- C) 150 Н
- D) 50 Н
- E) 300 Н

4. Массасы 60 кг адам 7 м/с жылдамдықпен жүгіріп, 2 м/с жылдамдықпен қозғалатын массасы 40 кг арбаға секіріп шығады. Арбаның қозғалыс жылдамдығы

- A) $\vartheta = 3$ м/с.
- B) $\vartheta = 4$ м/с.
- C) $\vartheta = 8$ м/с.
- D) $\vartheta = 5$ м/с.
- E) $\vartheta = 6$ м/с.

5. Массасы 0,5 кг азоттың зат мөлшерін анықта ($M_{N_2} = 28 \cdot 10^{-3}$ кг / моль):

- A) $\approx 7,8$ моль
- B) $\approx 1,2$ моль
- C) $\approx 4,1$ моль

D) $\approx 4,2$ моль

E) $\approx 17,8$ моль

6. 3 моль біратомды идеал газ адиабаталық ұлғайғанда температурасы 3 есе азайып газ 7,5 кДж жұмыс атқарса, газдың бастапқы температурасы ($R=8,31$ Дж/моль·К)

A) 500 К

B) 400 К

C) 350 К

D) 250 К

E) 300 К

7. Біртекті электр өрісінің бір күш сызығында орналасқан 2 нүктенің арасындағы кернеу 2 кВ. Егер нүктелердің ара қашықтығы 4 см болса, өрістің кернеулігі

A) 80 кВ/м.

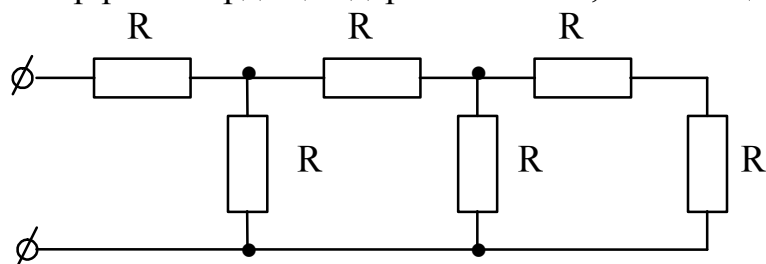
B) 20 кВ/м.

C) 50 кВ/м.

D) 0,2 кВ/м.

E) 30 кВ/м.

8. Әр резистордың кедергісі R болса, тізбектің жалпы кедергісі

A) $11R/7$.

B) $R/6$.

C) $13R/8$.

D) $15R/7$.

E) $7R/6$.

9. Индукциясы 8 Тл біртекті магнит өрісінде индукция векторына перпендикуляр орналасқан ауданы 50 см^2 контурдан өтетін магнит ағыны

A) 400 Вб.

B) 4 Вб.

C) 40 Вб.

D) 0,04 Вб.

E) 0,4 Вб.

10. Жерден $6 \cdot 10^{11}$ м қашықтықта орналасқан Юпитерге жіберілген радиосигналға Юпитер аймағында жүрген ғарышкемеден жауап – хабар жететін уақыт ($c = 3 \cdot 10^8$ м/с)

A) 2000 с

B) 3000 с

C) 4000 с

D) 5000 с

E) 3500 с

11. Эхолот жауап сигналын 1,6 с өткеннен кейін қабылдаса, судағы дыбыс жылдамдығы 1,5 км/с болғандағы теңіз тереңдігі

A) 1,2 км

B) 2 км

C) 0,8 км

D) 1,5 км

E) 2,4 км

12. Периоды 0,02 мм дифракциялық тордың көмегімен алынған бірінші дифракциялық көріністің центрден ара қашықтығы 3,6 см, ал тордың экраннан қашықтығы 1,8 м. Торға түскен жарық толқынының ұзындығы

A) 0,5 мкм.

B) 0,1 мкм.

C) 0,2 мкм.

D) 0,4 мкм.

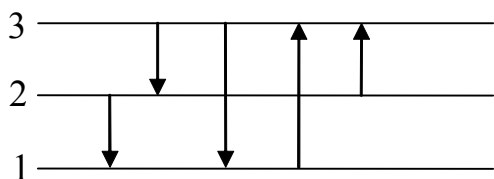
E) 0,3 мкм.

13. Ультракүлгін толқын шығаратын жарық көзінің қуаты 40 Вт, жиілігі $3 \cdot 10^{15}$ Гц болса, бір секунд ішінде шығатын фотондар саны

($h = 6,62 \cdot 10^{-34}$ Дж·с)

A) 10^{17} B) $2 \cdot 10^{17}$ C) $2 \cdot 10^{20}$ D) $2 \cdot 10^{19}$ E) 10^{20}

14. Суретте атомның энергетикалық деңгейлерінің диаграммасы келтірілген. Максимал жиілікті фотон шығарумен қарбалас жүретін бір деңгейден екінші деңгейге өту

A) $2 \rightarrow 1$.B) $1 \rightarrow 3$.C) $3 \rightarrow 1$.D) $2 \rightarrow 3$.E) $3 \rightarrow 2$.

15. Балқымалы сақтандырғыш 6 А ток күшіне есептелген. Егер желінің кернеуі 220 В, ал тұтынушы қуаты 2,4 кВт болса, сақтандырғышты

A) қосуға болады, себебі ток күші 6 А-ден артық

B) қосуға болады, себебі ток күші 6 А-ден кем

C) қосуға болмайды, себебі ток күші 6 А-ден артық

D) қосуға болады, себебі ток күші 6 А-ге тең

E) қосуға болмайды, себебі электр желінің кернеуі 220 В-қа тең

16. Кішкене шар тыныштық күйден көлбеу науаның бойымен домалап, алғашқы бір секунд ішінде 10 см жол жүреді. Шардың 3 с ішінде жүрген жолы

A) 90 см.

B) 45 см.

C) 9 см.

D) 900 см.

E) 0,9 см.

17. Автомобиль 72 км/сағ жылдамдықпен қозғалады, дөңгелектердің жолмен үйкеліс коэффициенті 0,7. Ең аз тежелу жолы ($g=10$ м/с²)

- A) ≈ 29 м
- B) ≈ 14 м
- C) ≈ 370 м
- D) ≈ 58 м
- E) ≈ 37 м

18. 20 м/с жылдамдықпен қозғалып бара жатқан массасы 100 г хоккей шайбысы қақпа торына соғылды. Тор шайба бағытымен 8 см – ге созылса, қақпа торында пайда болған серпімділік күшінің орташа мәні $(g = 10 \frac{M}{c^2})$

- A) 250 Н.
- B) 600 Н.
- C) 500 Н.
- D) 240 Н.
- E) 750 Н.

19. Ұзындықтары бірдей екі математикалық маятник берілген. Егер бірінші маятниктің бастапқы фазасы 0-ге тең, ал екіншісінің бастапқы фазасы $0,2\pi$ болса, онда олардың тербеліс жиіліктері

- A) $n_1 < n_2$
- B) $n_1 = 2n_2$
- C) $n_1 = \frac{1}{2} n_2$
- D) $n_1 > n_2$
- E) $n_1 = n_2$

20. Азот атомын иондау үшін 14,537эВ-қа жуық энергия қажет. Иондалу туғыза алатын сәулелердің толқын ұзындығы ($1\text{эВ} = 1,6 \cdot 10^{-19}\text{Дж}$, $c = 3 \cdot 10^8\text{м/с}$, $h = 6,63 \cdot 10^{-34}\text{Дж}\cdot\text{с}$)

- A) 80,4 нм.
- B) 65,3 нм.
- C) 85,3 нм.
- D) 22,4 нм.
- E) 72,5 нм.

21. Температурасы 100°C массасы 10 г буды конденсацияланғанда, оның ішкі энергиясы қаншаға өзгереді? ($r=2,3 \cdot 10^6$ Дж/кг)

- A) 2,3 кДж
- B) 230 Дж
- C) 23 кДж
- D) 2300 Дж
- E) 230000Дж
- F) 230 кДж
- G) 0,23 кДж
- H) 23000 Дж

22. Түзусызықты және бірқалыпты 25 м/с жылдамдықпен қозғалған автомобильдің жоғарғы терезесінен автомобильге қатысты және қозғалысына қарама-қарсы горизонталь бағытта 5 м/с жылдамдықпен доп лақтырылды. Осы доптың жерге қатысты жылдамдығы қандай?

- A) 5 м/с
- B) 25 м/с
- C) 108 км/сағ
- D) 72 км/сағ

- E) 90 км/сағ
- F) 18 км/сағ
- G) 30 м/с
- H) 20 м/с

23. Массасы 15 т вагон қозғалысын теңүдемелі бастап 20 с ішінде 22 м жол жүреді және бұл кездегі үйкеліс күші вагон салмағының 5%-ын құрайды.

Вагонға әсер ететін ауырлық күшінің жұмысы неге тең?

- A) $\approx 0,2$ кДж
- B) ≈ 20000 Дж
- C) ≈ 2 кДж
- D) $\approx 2 \cdot 10^6$ Дж
- E) ≈ 200 кДж
- F) $\approx 20 \cdot 10^3$ Дж
- G) ≈ 2000 Дж
- H) ≈ 20 кДж

24. Температура 220 К шкаласымен берілген. Цельсий және Фаренгейт шкалалары бойынша өрнектеңіз:

- A) -53°C
- B) 53°C
- C) -53°F
- D) $-63,4^\circ\text{F}$
- E) $64,3^\circ\text{F}$
- F) $-127,4^\circ\text{F}$
- G) $63,4^\circ\text{C}$
- H) 220°C

25. Ұзындығы $l = 5$ см жазық конденсаторға оның пластиналарына $\alpha = 15^\circ$ бұрыш жасай электрон ұшып енеді. Электронның энергиясы $W = 1,6 \cdot 10^{-16}$ Дж. Пластиналардың арақашықтығы $d = 1$ см. Электрон пластинадан шығып, оған параллель бағытта қозғалса, конденсатор пластиналардағы кернеу қандай болады? Электронның заряды $e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл, массасы $m = 9,1 \cdot 10^{-31}$ кг.

- A) 1 В
- B) 10 кВ
- C) 1000 В
- D) 100 кВ
- E) 0,1 В
- F) 100 В
- G) 0,01 В
- H) 10^2 В

26. Қыстыгүні таңертенгілік аязда құстар қауырсындарын жазып тұру себебі:

- A) Қауырсындарын аязға шынықтырады
- B) Қауырсындары шаршағандықтан
- C) Қауырсындарын жазып ұйықтайды
- D) Қауырсындарының кинетикалық энергиясымен жылынады
- E) Қауырсындарының потенциалдық энергиясымен жылынады
- F) Қауырсындарының арасына ауа кіріп, суықтан қорғайды
- G) Қауырсындарының жылуөткізгіштігі жоғары
- H) Қауырсындары жылудыбірінші қабылдайды

27. Жүк вертикаль серіппеде қозғалмай ілулі тұрғанда, оның ұзаруы 5 см

болды. Кейін жүкті төмен тартып, жібергенде серіппе тербеле бастайды.

Тербелістің периоды:

- A) 0,25 с
- B) 0,35 с
- C) 4,5 с
- D) 0,5 с
- E) 0,45 с
- F) 3 с
- G) 3,5 с
- H) 1 с

28. Фотозлектрондар энергиясының формуласы

A) $\frac{m_0 g^2}{2} = eU$

B) $E_k = \frac{kx^2}{2}$

C) $2m_0 g = eU$

D) $m_0 g = eU$

E) $\frac{m_0 g^2}{2} = U$

F) $E_k = eU$

G) $E_k = \frac{m g^2}{2}$

H) $\frac{eU}{2} = m_0 g^2$

29. Суды 10°C-тан 80°C-қа дейін қыздыру үшін 600 г құрғақ отын жұмсалған. Барлық жылу суды қыздыруға жұмсалады деп есептеп, судың массасын анықтаңыз: ($q = 1 \cdot 10^7$ Дж/кг; $c = 4200$ Дж/ кг°C)

- A) 0,2 кг
- B) $0,2 \cdot 10^2$ кг
- C) 2000 кг
- D) 2 кг
- E) $0,02 \cdot 10^3$ кг
- F) 20 кг
- G) 25 кг
- H) $0,25 \cdot 10^2$ кг

30. Адам денесінде энергияның жоғалуын азайтатын ағза мен қоршаған ортаның арасындағы жылулық оқшаулағыштар:

- A) Киімдер
- B) +37°C -ті құрайтын ішкі температура
- C) Дененің ішкі энергиясы
- D) Денеге себілген әтір
- E) Тұрғын үйлер
- F) Дененің жұмыс істеу қабілеті
- G) Әр түрлі жамылғылар
- H) Дененің массасы

ХИМИЯ

1. Азот қышқылы осы затпен нитрат түзеді

- A) көміртегі (IV) оксиді

- В) фосфор оксиді
С) мыс (II) оксиді
D) сутек
E) кремний оксиді
2. Электрондық конфигурациясы $1s^2 2s^2 2p^6$ болатын элемент
A) O
B) F
C) C
D) Ca
E) Ne
3. Иондық байланысы бар зат
A) CaCl_2
B) NH_3
C) H_2O
D) O_2
E) HCl
4. Металдардың тотықсыздандырғыштық қасиетін тән реакция
A) $\text{Na}_2\text{SO}_4 + \text{BaCl}_2 \rightarrow \text{BaSO}_4 + 2\text{NaCl}$
B) $\text{Cu} + 2\text{H}_2\text{SO}_4 (\text{конц.}) \rightarrow \text{CuSO}_4 + 2\text{H}_2\text{O} + \text{SO}_2$
C) $\text{CuO} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O}$
D) $\text{MgO} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{MgCl}_2 + \text{H}_2\text{O}$
E) $\text{K}_2\text{CO}_3 + 2\text{HNO}_3 \rightarrow 2\text{KNO}_3 + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$
5. Сулы ерітіндіде толық гидролизденетін тұз
A) алюминий хлориді
B) алюминий иодиді
C) алюминий нитраты
D) алюминий сульфаты
E) алюминий сульфиді
6. Оттекке тән емес тұжырым:
A) оттек бейметалдармен әрекеттеседі
B) оттек сумен әрекеттеседі
C) оттек жануды қолдайды
D) оттек металдармен әрекеттеседі
E) оттек тыныс алуды қолдайды
7. Суда жақсы еритін қосылыс:
A) SO_3 .
B) FeO .
C) Cr_2O_3 .
D) CuO .
E) ZnO .
8. 80 г натрий гидроксидін алу үшін қажет натрий оксидінің массасы:
A) 68 г.
B) 62 г.
C) 80 г.
D) 58 г.
E) 74 г.
9. Хлор осы топтағы заттардың барлығымен әрекеттеседі:
A) CH_4 , O_2 , HF.
B) O_2 , Ag, H_2O .

- C) Fe, O₂, HCl.
 D) Al, AlCl₃, HF.
 E) H₂, KOH, C₂H₄.

10. Егер шығымы 80 % болса, 16 г күкірт жанғанда түзілетін күкірт (IV) оксидінің көлемі (қ.ж.):

- A) 11,2 л.
 B) 5,6 л.
 C) 8,96 л.
 D) 22,24 л.
 E) 10,62 л.

11. Концентрлі азот қышқылының қасиетін көрсететін теңдеу:

- A) $3Ag + 4HNO_3 = 3AgNO_3 + NO + 2H_2O$
 B) $Cu + 4HNO_3 = Cu(NO_3)_2 + 2NO_2 + 2H_2O$
 C) $4Ca + 10HNO_3 = 4Ca(NO_3)_2 + NH_4NO_3 + 3H_2O$
 D) $4Fe + 9HNO_3 = 4Fe(NO_3)_2 + NH_3 + 3H_2O$
 E) $3Cu + 8HNO_3 = 3Cu(NO_3)_2 + 2NO + 4H_2O$

12. Қорғасын силикатына сәйкес формула

- A) $(PbOH)_2SiO_3$
 B) $Pb(SiO_3)_2$
 C) $PbSiO_3$
 D) $K_2O \cdot PbO \cdot 6SiO_2$
 E) $Pb(HSiO_3)_2$

13. 4,5 % қоспасы бар массасы 1,8 г техникалық алюминий артық мөлшердегі натрий гидроксидінің ерітіндісімен әрекеттескен. Осы реакция нәтижесінде (қ.ж.) бөлінетін сутектің көлемі

- A) 2,14 л.
 B) 6,28 л.
 C) 10,25 л.
 D) 8,48 л.
 E) 4,45 л.

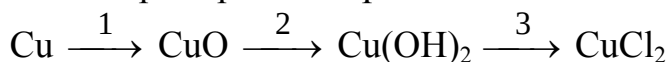
14. Натрий оксиді, темір (II) оксиді, мыс (II) оксидтерімен алюминотермия жүргізілгенде реакцияға қатыспаған оксидтердің молярлық массаларының қосындысы

- A) 80 г/моль.
 B) 72 г/моль.
 C) 62 г/моль.
 D) 142 г/моль.
 E) 152 г/моль.

15. $Ca \xrightarrow{X} CaO \xrightarrow{Y} CaCl_2$ өзгерісіндегі X және Y заттары, олардың агрегаттық күйлері

- A) O₂, BaCl₂; газ, қатты
 B) H₂O, Ca(OH)₂; сұйықтық, сұйықтық
 C) O₂, HCl; газ, сұйықтық
 D) O₂, H₂O; газ, сұйықтық
 E) H₂O, CuCl₂; сұйықтық, қатты

16. Өзгерістер сызбанұсқасындағы іске аспайтын реакция

- A) 3

- B) 2
- C) 1
- D) 1,3
- E) 2,3

17. Пентадиеннің химиялық формуласы:

- A) C_6H_{10} .
- B) C_5H_8 .
- C) C_4H_{10} .
- D) C_5H_{12} .
- E) C_5H_{10} .

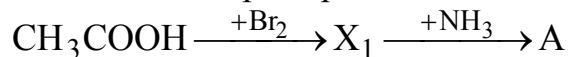
18. 29,41 г қышқыл мен 29,41 г спирт әрекеттесу нәтижесінде түзілген шығымы 60 %-дық пропилацетаттың массасы

- A) 20 г
- B) 40 г
- C) 30 г
- D) 50 г
- E) 60 г

19. Сутекпен салыстырғандағы тығыздығы 22,5, ал массалық үлестері: C = 0,535, H = 0,155, N = 0,312 болатын заттын аталуы:

- A) Бутиламин.
- B) Метиламин.
- C) Этиламин.
- D) Пропиламин.
- E) Фениламин.

20. Мына өзгерістер схемасындағы А заты:

- A) Сірке альдегиді
- B) Аммоний ацетаты
- C) Сірке қышқылы
- D) Этиламин
- E) Аминсірке қышқылы

21. 5 моль сынап (I) оксидіндегі оттегі атомдарының саны:

- A) $1,2 \cdot 10^{25}$
- B) $2,4 \cdot 10^{23}$
- C) $6 \cdot 10^{22}$
- D) $2,0 \cdot 10^{24}$
- E) $3 \cdot 10^{23}$
- F) $1,8 \cdot 10^{23}$
- G) $1,5 \cdot 10^{23}$
- H) $3 \cdot 10^{24}$

22. ${}^3\text{Э}^-$ ионның 18 электроны және 16 нейтрон бар. «Э» атомының массасы неге тең?

- A) 18
- B) 13
- C) 41
- D) 21
- E) 34
- F) 62
- G) 31

Н) 16

23. Күкіртсутектің оттеkte жануының (қайтымсыз реакция) жылдамдығы ең жоғары болады, егер

- A) температура мен қысымды бір сәтте арттырғанда
- B) температураны төмендетіп, қысымды арттырғанда
- C) температураны мен қысымды бір сәтте төмендеткенде
- D) оттекті азотпен сұйылтқанда
- E) оттекті азотпен сұйылтқанда және қысымды азайтқанда
- F) әрекеттесуші заттар концентрациясын және температураны өсіргенде
- G) әрекеттесуші заттар концентрациясын және температураны азайтқанда
- H) температураны жоғарылатып, қысымды азайтқанда

24. Сутектің нейтрал атомдарына келтірілген шамалдардың қайсысы дұрыс келеді:

- A) бәрінде 1 протон бар
- B) бәрінде $6 \cdot 10^{23}$ электрон бар
- C) бәрінде $6 \cdot 10^{23}$ протон бар
- D) бәрінде $6 \cdot 10^{23}$ нейтрон бар
- E) бәрінде 1 электрон бар
- F) бәрінің массасы 1 м.а.б. тең
- G) бәрінде 1 нейтрон бар
- H) бәрінің массасы 2 м.а.б. тең

25. 10%-ды 250 грамы мен 15%-ды 750 грамм калий нитратының ерітінділерін араластырғанда түзілген ерітіндідегі калий нитратының массалық үлесі:

- A) 21,05%
- B) 8,15%
- C) 10,53%
- D) 13,75%
- E) 15,27%
- F) 9,23%
- G) 11,47%
- H) 18,20%

26. NaOH-пен де HCl-мен де әрекеттесетін оксид:

- A) MgO
- B) CaO₂
- C) P₂O₅
- D) ZnO
- E) Cr₂O₃
- F) Al₂O₃
- G) SO₃
- H) CO

27. Жауаптардың қайсысы фторға сәйкес келмейді:

- A) сыртқы энергетикалық деңгейде 7 электрон орналасқан
- B) фтор сутекпен әрекеттесіп ең күшті қышқылды HF түзеді
- C) электрондық конфигурациясы ns^2np^5
- D) фтор – ең активті метал емес
- E) тотығу дәрежелерінің мәні $-1, +1, +5, +7$
- F) фтор – VII A топтың элементі

- G) фтор оттеkte көк жалын түзіп жанады
H) фторсутекке молекулааралық сутектік байланыс тән
28. Халькогендерге жататындар:
- A) 7-ші топтың қосымша топша элементтері
 - B) актиноидтар
 - C) 6-ші топтың негізгі топша элементтері
 - D) периодтық жүйенің 7-ші тобының негізгі топша элементтері
 - E) инертті газдар
 - F) лантаноидтар
 - G) асыл газдар элементтері
 - H) 6-ші топтың қосымша топша элементтері
29. Қате берілген жауаптар:
- A) аммиак – түссіз, өткір иісті, ауадан 2 есе дей жеңіл газ
 - B) аммиакты тұрмыста ауаны кептіру үшін қолданады
 - C) бөлме температурасында 1 көлем суда 700 көлем аммиак ериді
 - D) сұйық аммиак тоңазытқыш қондырғыларда қолданылады
 - E) азидтер – аммиактың металдармен түзген тұздар
 - F) аммиакты негізінде азот қышқылын және азоты бар тыңайтқыштар алу үшін пайдаланады
 - G) аммиакқа тән химиялық реакциялардың типтері : қосылу, алмасу, айырылу, орын басу
 - H) аммиак галогенсутектер сияқты қышқылдар класына жатады
30. Глюкозаны күміс оксидінің аммиактағы ерітіндісімен тотықтырғанда түзіледі:
- A) этиленгликоль мен біратомды спирттер
 - B) глюкон қышқылы мен металдық күміс
 - C) сорбит мен металдық күміс
 - D) глицерин мен аммиак
 - E) этанол мен күміс оксиді
 - F) глицерин мен жоғарғы карбон қышқылы
 - G) этилацетат пен күміс оксиді
 - H) глюкон қышқылы мен су

БИОЛОГИЯ

1. Жасушаның құрамындағы органикалық зат:
- A) Натрий хлориді
 - B) Су
 - C) Нуклеин қышқылы
 - D) Калий хлориді
 - E) Тұздар
2. Ылғалды жерде өсетін өсімдік жапырақтары:
- A) Бозғылт сұр түсті
 - B) Жапырақ тақталары майда
 - C) Ірі, қою жасыл түсті
 - D) Суды аз буландырады
 - E) Тікенекке айналған
3. 1-5°C температурада өнеді
- A) Бидай
 - B) Қияр

- C) Қауын
 - D) Жүгері
 - E) Асқабак
4. Сулы ортада, дене мөлшер ұсақ тіршілік ететін көпжасушалы жәндік
- A) Амеба
 - B) Шұбалшаң
 - C) Гидра
 - D) Лешмания
 - E) Эвглена
5. Толық түрленіп дамиды бунақденелілер.
- A) Қоңыз, шыбын, маса.
 - B) Кесіртке, жылан.
 - C) Шұбалшаң, гидра.
 - D) Шегіртке, тарақан, дәуіттер.
 - E) Алабұға, сазан.
6. Қағаз өндірісінде пайдаланатын балдыр:
- A) Плюмария
 - B) Кладифора
 - C) Ульва
 - D) Ламинария
 - E) Хондрус
7. Ғаламшарымызда орамжапырақгүлділер тұқымдасының түрлері
- A) 2000
 - B) 3000
 - C) 1000
 - D) 4000
 - E) 1500
8. Таскөмірді түзуші -
- A) микроорганизмдер.
 - B) өсімдік қалдықтары.
 - C) алғашқы көпклеткалылар.
 - D) омыртқасыз жануарлар.
 - E) қызыл балдырлар.
9. Көздері бадырайып, шарасынан шығатын ауру
- A) Базедов
 - B) Микседема
 - C) Кретинизм
 - D) Туберкулез
 - E) Іспебұғақ
10. Рецепторлар қызметі:
- A) қозуды тасымалдайды
 - B) тітіркенгіштікті қабылдайды
 - C) қозуды орталық жүйке жүйесінен қызмет атқарушы мүшеге өткізеді
 - D) қозуды сезімтал нейроннан қимыл нейронына өткізеді
 - E) қозуды орталық жүйке жүйесінен мүшеге өткізеді
11. Бірыңғай салалы бұлшықеттер
- A) Жақ сүйектерінде
 - B) Қолда
 - C) Ішкі мүшелер мен тамырларда

- D) Тұлғада
E) Аяқта
12. Миокард бұлшықетінен тұратын мүше.
A) Жүрек еті.
B) Бауыр еті.
C) Өкпе қуысы.
D) Қуық.
E) Кеуде.
13. Газ алмасудың өтетін жері:
A) Кеңірдек.
B) Ауатамыр.
C) Аңқа.
D) Көмекей.
E) Өкпе көпіршігі.
14. Тамақтың он екі елі ішекте қорытылуына әсер ететін фермент кездеседі
A) Тері безі.
B) Ұйқы безі және ішек бездері.
C) Сілекей безі.
D) Қарын безі.
E) Бауыр.
15. Глюкоза
A) Крахмал
B) Полисахарид
C) Дисахарид
D) Гликоген
E) Моносахарид
16. Адамның дене жасушаларында хромосомалардың саны:
A) 23
B) 48
C) 12
D) 46
E) 82
17. Бір өсімдіктің бүршігін алып, екінші өсімдікке будандастыру.
A) Тамырсабақпен көбейту
B) Тұқыммен көбейту
C) Пиязшықпен көбейту
D) Телу арқылы көбейту
E) Мұртшамен көбейту
18. Көпжасушалы балдырлар өсті.
A) Кайнозой.
B) Архей.
C) Палеозой.
D) Протерозой.
E) Мезозой.
19. Тірі организмдердің тіршілік ортасына жеке бейімделуі.
A) Дегенерация.
B) Макроэволюция.
C) Идиоадаптация.
D) Микроэволюция.

- Е) Ароморфоз.
20. Бір жылдық өсімдіктер аталады:
- А) Эпифиттер.
 - В) Мезофиттер.
 - С) Эндемиктер.
 - Д) Хамефиттер.
 - Е) Эфемерлер
21. Арасындағы кеңістіктер ауаға толы болатын жасуша:
- А) түзуші
 - В) жабын
 - С) тірек
 - Д) фотосинтездеуші
 - Е) су жинаушы
 - Ғ) ауа жинаушы
 - Г) өткізгіш
 - Н) қор жинаушы
22. Органикалық қосылыстардың тотығуы:
- А) көбею
 - В) тыныс алу
 - С) тітіркену
 - Д) өзін-өзі реттеу
 - Е) ырғақтылық
 - Ғ) тұқымқуалаушылық
 - Г) өзгергіштік
 - Н) өсу
23. Қына денесінде балдыр:
- А) крахмал түзеді
 - В) органикалық зат түзеді
 - С) ерекше қышқыл бөледі
 - Д) өскен жеріне бекініп тұруына көмектеседі
 - Е) су және онда еріген минералды тұздарды сіңіреді
 - Ғ) фотосинтезге қатысады
 - Г) нәруыз түзеді
 - Н) көбеюге қатысады
24. 1981 жылы шыққан өсімдіктерге арналған Қазақстанның Қызыл кітабындағы өсімдіктер саны:
- А) 237
 - В) 100
 - С) 502
 - Д) 604
 - Е) 303
 - Ғ) 89
 - Г) 763
 - Н) 156
25. Басаяқтылардың түр саны:
- А) 800
 - В) 12000
 - С) 130 000
 - Д) 20000

- E) 90000
- F) 4500
- G) 500
- H) 6000

26. Терісімен де, өкпесімен де тыныс алатын жануар:

- A) балық
- B) қосмекенді
- C) жорғалаушы
- D) құстар
- E) ұлулар
- F) сүтқоректілер
- G) шаянтектестер
- H) бунақденелілер

27. Жиырылу арқылы ағза мен мүшелерді қозғалысқа келтіретін ұлпа:

- A) жүйке
- B) бұлшықет
- C) дәнекер
- D) эпителий
- E) сезгіш
- F) кірпікшелі
- G) безді
- H) бағаналы

28. Өкпедегі және ұлпалардағы газ алмасудың үшінші кезеңі:

- A) өкпелік
- B) газдардың қан арқылы тасымалдануы
- C) ішкі
- D) сыртқы
- E) ұлпалық
- F) мүшелік
- G) ағзалық
- H) қабырғалық

29. А витаминінің ғылыми атауы:

- A) ретинол
- B) кальцийферол
- C) тиамин
- D) цианкобаламин
- E) никотин қышқылы
- F) филлохинон
- G) аскорбин қышқылы
- H) токоферол

30. Химиялық реакциялардың тотығу кезіндегі энергияны пайдаланып, бейорганикалық заттан органикалық заттарды синтездеу реакциясы:

- A) фотосинтез
- B) хемосинтез
- C) қараңғы фаза
- D) су фотолизі
- E) Калвин циклі
- F) химио-осмос процесі
- G) электрон тасымалдау

Н) Хилл реакциясы

ГЕОГРАФИЯ

1. Жер Күннен ... км қашықтықта орналасқан.
 - A) 210
 - B) 180
 - C) 150
 - D) 120
 - E) 240
2. Жердің центрінен экваторға дейінгі ара қашықтық:
 - A) 6370 км.
 - B) 6378 км.
 - C) 6359 км.
 - D) 6356 км.
 - E) 6375 км.
3. Қоңыржай белдеулерде жыл бойы басым болатын жел
 - A) Муссон
 - B) Бриз
 - C) Батыс желдері
 - D) Тайфун
 - E) Пассат желі
4. Табиғат зоналарының аттары сәйкес келеді
 - A) Жануарлар сипатына
 - B) Географиялық белдеулерге
 - C) Өсімдік сипатына
 - D) Климат белдеулеріне
 - E) Жәндіктер сипатына
5. Жер бетіндегі адамзат ... нәсілге бөлінеді
 - A) 2
 - B) 4
 - C) 3
 - D) 1
 - E) 5
6. Теңіздік ауа массаларының құрлықтағы ауа массасынан айырмашылығы:
 - A) Өту биіктігімен.
 - B) Қысымымен.
 - C) Ылғалдылық.
 - D) Көлемімен.
 - E) Шанды.
7. Табиғат зоналарының экватордан полюстерге қарай алмасуы:
 - A) Ендік зоналық
 - B) Биіктік белдеулік
 - C) Тәуліктік ырғақтылық
 - D) Жылдық ырғақтылық
 - E) Күн сәулесінің түсу бұрышы
8. Орман мен тундраның арасындағы зона:
 - A) Орманды дала
 - B) Шөл
 - C) Орманды тундра

- D) Орман
E) Шөлейт
9. Ресей аумағы ... сағаттық белдеу аралығында орналасқан.
A) 11
B) 9
C) 5
D) 12
E) 7
10. Дала зонасы топырағында өсетін шөптесін өсімдіктер:
A) Қайың, ақтерек, сәбізшөп, тошала.
B) Жантақ, сексеуіл, қоңырбас, көкнәр.
C) Қайың, тошала, жантақ, изен.
D) Боз, бетеге, бидайық, арпабас.
E) Изен, ебелек, көкбек, жатаған.
11. Торғай үстірті ... аймағына кіреді.
A) Шығыс Еуропа
B) Орал
C) Сарыарқа
D) Тұран
E) Батыс Сібір
12. Қазақстанның Үстіртінде мекендейтін жануар
A) Ондатра
B) Бұғы
C) Муфлон
D) Қара күзен
E) Жабайы есек
13. Халық тығыздығы жоғары облыстар.
A) Қарағанды, Маңғыстау
B) Оңтүстік Қазақстан, Алматы
C) Ақмола, Батыс Қазақстан
D) Солтүстік Қазақстан, Атырау
E) Ақтөбе, Қызылорда
14. Қазақстанның ... қоры бойынша дүниежүзінде бірінші орында.
A) Темір.
B) Вольфрам.
C) Мыс.
D) Мырыш.
E) Алтын.
15. Орталық Қазақстан ауданын игеріп, дамытуда қиыншылықтар тудыратын жағдай.
A) Экономикалық белсенді халық көрсеткішінің төмендігі.
B) Табиғи ресурстардың тапшылығы.
C) Көрші облыстармен қарым-қатынастың нашарлығы.
D) Отын ресурстарының тапшылығы.
E) Су ресурстарының тапшылығы.
16. Семей қаласындағы Ертіс өзеніне көпір салуға қаражат бөлген ел.
A) Жапония
B) АҚШ
C) Канада

- D) Үндістан
E) Италия
17. Алтай тілдік семьясына ... жатады.
A) нах тобы
B) угар тобы
C) иран тобы
D) славян тобы
E) монғол тобы
18. АҚШ-тың Сиэтл қаласында әлемдегі ірі авиалайнер шығаратын ... компаниясы орналасқан
A) Гольфстрим
B) Дорнье
C) Цессна
D) Боинг
E) Белл
19. ТМД елдеріндегі ең ірі мұнай бассейнін анықтаңыз.
A) Орал.
B) Баку.
C) Батыс Қазақстан.
D) Поволжье.
E) Батыс Сібір.
20. Жапонияның «Сейкан» су асты тоннелі ... аралдарын жалғастырады.
A) Хоккайдо және Кюсю
B) Сикоку және Хонсю
C) Кюсю және Хонсю
D) Кюсю және Сикоку
E) Хонсю және Хоккайдо
21. Платформа дегеніміз:
A) Литосфера плитасының шекарасы
B) Жер қыртысындағы көлденең қозғалыстар нәтижесінде пайда болған бөлік
C) Жердің ішкі қабатында болып жатқан процестер
D) Жер шары қыртысының біршама тұрақты және тегіс бөліктері
E) Жер қыртысының қозғалмалы бөліктері
F) Жер шарының ең ірі жазығы орналасқан жер
G) Жер сілкіністері өте сирек байқалатын тектоникалық құрылымдар аймағы
H) Жер сілкіністері өте жиі байқалатын тектоникалық құрылымдар аймағы
22. Құрғақшылыққа төзімді, бойына ылғал жинайтын өсімдіктер:
A) Эпифиттер
B) Ксерофиттер
C) Эфемерлер
D) Мезофиттер
E) Эндемиктер
F) Прерий
G) Самум
H) Скрэб
23. Қазақстан табиғатын геоморфология саласында зерттеген:

- A) А. Мейстер
 - B) Н. Корженевский
 - C) М. Русаков
 - D) М. Пономарев
 - E) В. Борсук
 - F) П. Лебедев
 - G) И. Ларин
 - H) И. Герасимов
24. Қар суымен және мұздықтармен қоректенетін өзендер:
- A) Нұра
 - B) Жайық
 - C) Сырдария
 - D) Іле
 - E) Сағыз
 - F) Жем
 - G) Қаратал
 - H) Торғай
25. Ташкент маңы Алатауының екінші қатардағы биік жоталары:
- A) Қоржынтау (2839 м)
 - B) Боралдай (1800 м)
 - C) Сайрам (4220 м)
 - D) Қазығұрт (1700 м)
 - E) Піскем (4208 м)
 - F) Мыңжылқы (2176 м)
 - G) Көксу (3468 м)
 - H) Өгем (3560 м)
26. 1996 жылы ұйымдастырылған саябақтар:
- A) Алтынемел
 - B) Қарқаралы
 - C) Баянауыл
 - D) Іле Алатауы
 - E) Рахман бұлағы
 - F) Алматы
 - G) Көкшетау
 - H) Зеренді
27. Қазақстандағы машина жасау кешеніндегі басты дағдарыс:
- A) Ескірген технология
 - B) Пайдалы қазбалар кен орындарының толық игерілмеуі
 - C) Арзан электр энергиясының машина жасау зауыттарынан алыс орналасуы
 - D) Су ресурстары мөлшерінің жеткіліксіздігі
 - E) Экономикалық байланыстың үзілуі
 - F) Ақша қорының болмауы
 - G) Құралдардың жеткізілу мерзімінің кешіктірілуі
 - H) Зауыттардың шикізат көзіне жақын орналаспауы
28. Тәуелді аумақтарға жатады:
- A) Федерация
 - B) Унитарлы мемлекет
 - C) Абсолютті монархия

- D) Протеократтар
 - E) Теократтық монархия
 - F) Мандаттық аумақтар
 - G) Республика
 - H) Ассоциациялық мемлекеттер
29. Жапониядағы ірі кеме жасаумен белгілі қалалар:
- A) Иокогама
 - B) Токио
 - C) Тохоку
 - D) Исикава
 - E) Осака
 - F) Кобэ
 - G) Ямагути
 - H) Кагосима
30. Латын Америкасы елдерінің тарихи-географиялық жағынан топтастырылуы
- A) Мезоамерика
 - B) Британ бірлестігіне мүше елдер
 - C) Кариб аралдары елдері
 - D) Ла-Плата елдері
 - E) Анд елдері
 - F) Патагони үстірті елдері
 - G) Амазонка өзені елдері
 - H) Ориноко өзені елдері

ДҮНИЕ ЖҮЗІ ТАРИХЫ

1. Жалпы тарихтың кезеңдер саны:
- A) Бір
 - B) Екі
 - C) Төрт
 - D) Бес
 - E) Үш
2. Ежелгі вавилондықтардың түсінігінде Таммуз – ол ...
- A) Вавилон қамқоршысы.
 - B) Жер құдайы.
 - C) Ай құдайы.
 - D) Күн құдайы.
 - E) Су құдайы.
3. Ежелгі Рим республикасының саяси-басқару жүйесі:
- A) Аристократиялық.
 - B) Автократиялық.
 - C) Теократиялық.
 - D) Президенттік.
 - E) Демократиялық.
4. Киев жерін 33 жыл басқарған кінәз:
- A) Иван Калита
 - B) Олег
 - C) Владимир Мономах
 - D) III Иван

- Е) Святослав
5. XI-XII ғғ. Киев Русінде үстем тап мүдесін қорғайтын заң:
- А) «Русская правда»
 - В) Опричнина
 - С) «Азаматтық құқықтар жинағы»
 - Д) «Судебник»
 - Е) «Юрьев заңы»
6. Опричнина саясатын жүргізген орыс кінәзі:
- А) IV Иван
 - В) III Василий
 - С) III Иван
 - Д) Б. Годунов
 - Е) Иван Калита
7. Якобиншілер диктатурасының басшысы:
- А) М. Робеспьер.
 - В) Дантон.
 - С) Жан Малье.
 - Д) Сен - Жюст.
 - Е) Ж.П. Марат.
8. XVII ғ. 30-40 жылдары Қытайда дағдарысқа ұшырай бастаған империя
- А) Суй
 - В) Цин
 - С) Мин
 - Д) Юань
 - Е) Тан
9. "Үштік Одаққа" қарсы Антанта блогына енген мемлекеттер:
- А) АҚШ, Ресей, Германия.
 - В) Франция, Ресей, Англия.
 - С) Ресей, Жапония, Германия.
 - Д) АҚШ, Жапония, Италия.
 - Е) Австро-Венгрия, Германия, Ресей.
10. Жапонияда өнеркәсіп төңкерісінің аяқталған уақыты:
- А) XIX ғасырдың 50 - жылдары.
 - В) XVIII ғасыр.
 - С) XIX ғасырдың соңы XX ғасырдың басы.
 - Д) XIX ғасырдың I жартысы.
 - Е) XVII ғасыр.
11. 1914 жылға қарай өз иелігінің белгілі бөлігінен айрылған империялық мемлекет:
- А) Ұлыбритания.
 - В) Австро-Венгрия.
 - С) АҚШ.
 - Д) Ресей.
 - Е) Осман.
12. 1918 ж. 14 қазанда Австрия-Венгрия құрамынан шығып, тәуелсіздігін жариялаған мемлекет:
- А) Германия
 - В) Румыния
 - С) Финляндия

- D) Ресей
E) Чехословакия
13. 1918-1923 жылдардағы Түркиядағы ұлт-азаттық қозғалыстың көсемі:
A) Абдул Меджид.
B) Мұстафа Кемал.
C) Аднан Мендерес.
D) Джемал Баяр.
E) Намык Кемал.
14. 1945 жылы 6 тамызда Америка ұшақтары атом бомбасын тастады:
A) Хиросимаға
B) Нагасакиге
C) Киотоға
D) Эдоға
E) Хакатаға
15. Италиядағы «Зәйтүн ағашы» солшыл тобының жетекшісі:
A) А.Моро
B) Д.Гаспери
C) Ф.Руттели
D) Р.Проди
E) Х.Бурбон
16. XX ғасырдың 60 –шы жылдары КСРО мен қатынасын үзген шығыс Еуропалық социалистік мемлекет.
A) Венгрия.
B) Албания.
C) ГДР.
D) Польша.
E) Болгария.
17. АҚШ-тағы 1946 жылышыққан Тафт-Хартли заңының мәні:
A) Жұмыссыздықты әлсіретуге тырысу.
B) Кәсіподақтардың құқықтарын кеңейту.
C) Коммунистік партиялардың қызметіне тиым салу.
D) Жұмысшылардың жалақысын көбейту.
E) Кәсіподақтардың құқықтарын шектеу.
18. Үндіқытай коммунистік партиясы жарияланған жыл:
A) 1937 ж.
B) 1930 ж.
C) 1934 ж.
D) 1935 ж.
E) 1932 ж.
19. Ю.В.Андроповтың қолға алған ең басты мәселесі:
A) Саясат.
B) Экономика.
C) Мәдениет.
D) Тәртіп.
E) Білім.
20. XIX ғасырдың аяғына қарай Африкадағы Конго бассейнінің басым бөлігін бақылауда ұстаған Еуропа мемлекеті:
A) Голландия.
B) Англия.

- C) Бельгия.
- D) Франция.
- E) Испания.

21. Өлеңдерінде өз өмірін көбірек баяндаған, б.з.б. II ғ. өмір сүрген қытай ақыны:

- A) Сыма Цянь
- B) Чжан Цзяо
- C) Ван Ман
- D) Кун – фуцзы
- E) Сыма Сянжу
- F) Бань Чао
- G) Фан Чун
- H) Чжан Цзянь

22. Бірнеше соғыстардың нәтижесінде Юстинианның Византия империясына қосып алған жерлер:

- A) Оңтүстік-батыс Испания
- B) Араб түбегі
- C) Галлия
- D) Италия
- E) Иран
- F) Британия
- G) Солтүстік Африка
- H) Үндістан

23. XIV ғ. басында Александр Невскийдің баласы Даниил Мәскеу кінәздігіне қосып алған жерлер:

- A) Смоленск
- B) Владимир
- C) Коломна
- D) Суздаль
- E) Новгород
- F) Рязань
- G) Можайск
- H) Тверь

24. 1708 жылы Ресейде құрылған губерниялардың саны:

- A) 15
- B) 11
- C) 9
- D) 10
- E) 12
- F) 8
- G) 14
- H) 13

25. Луддашылар қозғалысының кең өріс алған жылдары:

- A) 1817 ж.
- B) 1811 ж.
- C) 1816 ж.
- D) 1815 ж.
- E) 1814 ж.
- F) 1810 ж.

G) 1813 ж.

H) 1812 ж.

26. 1889 жылы Стамбулда құрылған партия:

A) «Тәуелсіздік қалқаны»

B) «Дұстүр партиясы»

C) «Әл Уафд партиясы»

D) «Бірлік және прогресс»

E) «Халықтық партиясы»

F) «Түрік ұлттық комитеті»

G) «Ислам өркендеу қоғамы»

H) «Гоминьдан»

27. Германияның өзінде ғана емес одан тысқары аймақтарда да гитлерлік топтардың ланкестік қаруына айналған ұйымдар:

A) Гестапо

B) Бундесвер

C) Люфтваффе

D) Рейхсвер

E) Рейх

F) СС

G) Вермахт

H) Ерекше трибунал

28. Берлин қабырғасы тұрғызылған жыл:

A) 1960 жыл

B) 1959жыл

C) 1957 жыл

D) 1949 жыл

E) 1950 жыл

F) 1956 жыл

G) 1963жыл

H) 1961 жыл

29. 1975 жылы Финляндия астанасы Хельсинкиде «Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтасу туралы» Актін қабылдауға Еуропаның 33 мемлекетімен қатар қатысқан елдер:

A) Мексика

B) АҚШ

C) Жапония

D) Үндістан

E) Қытай

F) Египет

G) Канада

H) Бразилия

30. Жас ауған діншілдері – талибтер қозғалысы қай мемлекеттің ықпалында болды?

A) Сауд Арабиясының

B) Пәкістанның

C) Кувейттің

D) Иранның

E) Бангладештің

F) Үндістанның

- G) Ауғанстанның
- H) Ирактың

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. Республикалық басқарудың түрлері:
 - A) абсолюттік, конституциялық
 - B) парламенттік, президенттік
 - C) парламенттік, конституциялық
 - D) президенттік, диктатуралық
 - E) федеративті, унитарлы
2. Конституциялық монархия басқару формасындағы мемлекеттер:
 - A) Ұлыбритания, Жапония.
 - B) Ресей, Франция.
 - C) Италия, Германия.
 - D) Германия, Ұлыбритания
 - E) Жапония, Франция.
3. Қазақстан Республикасының Конституциясында жарияланғандай, «Мемлекеттік биліктің бірден – бір бастауы»:
 - A) халық
 - B) президент
 - C) парламент
 - D) үкімет
 - E) мәжіліс
4. Мәслихат депутаттары неше жылға сайланады:
 - A) 3 жылға
 - B) 4 жылға
 - C) 5 жылға
 - D) 6 жылға
 - E) 7 жылға
5. Қазақстан Республикасында азаматтардың еңбекке бостандық құқығы жарияланған:
 - A) Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде
 - B) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде
 - C) Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқықбұзушылық туралы кодексінде
 - D) Қазақстан Республикасының Конституциясында
 - E) Қазақстан Республикасының Отбасы және неке туралы кодексінде
6. «Methodos» яғни қазақша баламасы әдіс сөзінің грек тілінен аударғанда беретін мағынасы:
 - A) «мүмкіндік»
 - B) «түзету»
 - C) «бір нәрсеге жол»
 - D) «ақиқатты іздеу»
 - E) «мақсатқа жету»
7. Адамның күнделікті өмірінде алатын білімі аталады:
 - A) ғылыми
 - B) көркем-бейнелі
 - C) жаратылыстық
 - D) тұрмыстық

Е) азаматтық

8. Артық сөздерді көрсетіңіз:

А) синтез

В) индукция

С) анализ

Д) дедукция

Е) логика

9. «Бостандық деген барынша жақсы қылық істеу», - деп айтқан:

А) Сократ

В) Ф.Энгельс

С) Гегель

Д) И.Гете

Е) Б.Спиноза

10. Қоғамдық немесе әлеуметтік топтың адам алып отырған белгілі бір орынының қоғамдық маңыздылығын бағалауы:

А) абырой

В) бедел

С) мәртебе

Д) даңқ

Е) атақ

11. Өмір сүрудің ортақ жағдайларымен біріктірілген және сырттан біртұтастықпен жауап беретін әсерге әрекет ететін адамдар жиынтығы:

А) Әлеуметтік топ.

В) Әлеуметтік қауымдастық

С) Әлеуметтік ұйым.

Д) Әлеуметтік құрылым.

Е) Әлеуметтік институт.

12. Заң шығарушы орган:

А) Үкімет.

В) Әділет министірлігі.

С) Парламент.

Д) Сот.

Е) Конституциялық Кеңес.

13. Қазақстан Республикасының «Саяси партиялар туралы» Заңы қабылданды:

А) 2000 жылы

В) 2002 жылы

С) 2007 жылы

Д) 2011 жылы

Е) 2012 жылы

14. Адамның қоршаған ортаны ғажайып нәрсе, бағасы жоқ, теңдессіз зат ретінде қабылдап, құрмет көрсетуі және қастерлеуі:

А) тілектестік

В) сыпайылық

С) ізеттілік

Д) жауапкершілік

Е) батылдық

15. 2002 жылы Қазақстанда болған діни бірлестіктердің саны:

А) 1180

- B) 1205
- C) 2500
- D) 2990
- E) 3088

16. Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау туралы өтініштер бойынша шешім қабылдайтын:

- A) Қазақстан Республикасының Премьер-министрі.
- B) Қазақстан Республикасының Президенті.
- C) Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенат төрағасы.
- D) Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі
- E) Қазақстан Республикасының Жоғарғы Соты

17. Экономикалық, әлеуметтік және саяси құқықтар жөніндегі халықаралық пакті қабылданды:

- A) 1948 жылы
- B) 1950 жылы
- C) 1966 жылы
- D) 1976 жылы
- E) 1989 жылы

18. Қылмыс субъективтілігінің қосымша белгілеріне жатады:

- A) Жеке тұлға, заңды тұлға.
- B) Мотив, мақсат.
- C) Қылмыс орны, уақыты.
- D) Әрекеттілік, әрекетсіздік.
- E) Қылмыс заты, қылмыс құралы.

19. Әлеуметтану негізін салушы:

- A) Огюст Конт
- B) Сен Симон
- C) Г.Спенсер
- D) Т.Зиммель
- E) Ф.Теннис

20. «Мемлекет туралы», «Заң туралы» тарктаттардың авторы:

- A) Аврелий Августин
- B) әл-Фараби
- C) Фома Аквинский
- D) Марк Туллий Цицерон
- E) Юлий Цезарь

21. Бір-бірінен алыс жатқан техникалық ғылымдарды гуманитарлық салалардағы терең біліммен ұштастыра білген қазақ ғалымдары:

- A) Ә.Марғұлан
- B) Қ.Сәтбаев
- C) К.Ақышев
- D) А.Байтұрсынов
- E) Ш.Уәлиханов
- F) Е.Букетов
- G) М.Тынышбаев
- H) М.Ахметсафин

22. Болмыстың құбылыстары мен фактілерінің мәдени, қоғамдық немесе жеке тұлғалық маңыздылығын көрсететін ұғым:

- A) құндылық

- В) даналық
- С) таным
- Д) дін
- Е) философия
- Ғ) ақиқат
- Г) ақпарат
- Н) руханият

23. «Алтын миллиард» елдерінің өзге елдер есебінен баюына, жалпы әлемнің әділетсіз құрылысына қарсы шыққан қозғалыс:

- А) анархистер
- В) фаталистер
- С) антиглобалистер
- Д) агностиктер
- Е) радикалдар
- Ғ) глобалистер
- Г) рационалистер
- Н) либерал-демократтар

24. Дәстүрлі (аграрлы) қоғам пайда болды:

- А) б.з.б. V мыңжылдықта
- В) б.з.б. IV мыңжылдықта
- С) б.з.б. III мыңжылдықта
- Д) б.з.б. II мыңжылдықта
- Е) б.з.б. I мыңжылдықта
- Ғ) б.з. I ғасырда
- Г) б.з. V ғасырда
- Н) б.з. IX ғасырда

25. Республикалық басқарудың типтеріне жатады:

- А) үкіметтік
- В) консулдық
- С) парламенттік
- Д) диктатуралық
- Е) автократиялық
- Ғ) президенттік
- Г) президенттік – парламенттік
- Н) тоталитарлық

26. «Адамның ең жоғары мәдени және адамгершілік қасиеттерінің оның қайырымдылығымен және адамдығымен үйлесімді» деп адамгершілікке анықтама берген:

- А) А.Августин
- В) Ф.Аквинский
- С) Г.Цицерон
- Д) Аристотель
- Е) Н.Макиавелли
- Ғ) Платон
- Г) Сократ
- Н) Әл – Фараби

27. 2010 жылы ЕҚЫҰ –на төрағалық еткен мемлекет:

- А) Финляндия
- В) Ресей

- C) АҚШ
- D) Қазақстан
- E) Франция
- F) Өзбекстан
- G) Латвия
- H) Беларусь

28. «Адам капиталы» еңбегінің автор:

- A) О.Шпенглер
- B) Аристотель
- C) Г.Гегель
- D) К.Маркс
- E) А.Тойнби
- F) Г.Беккер
- G) Ж.Кондорсе
- H) Д.Вико

29. Әлеуметтік әрекет пен құрылымдық – функциялық талдаудың жалпы теориясының негізін қалаған:

- A) Т.Парсонс
- B) А.Гуссерль
- C) А.Шюц
- D) П.Бергер
- E) П.Лукман
- F) И.Валлерстайн
- G) Л.Берталанфи
- H) А.Талер

30. Ғалымдардың жорамалдауынша бұдан 40 мың жыл бұрын Жер бетінде пайда болған ежелгі адам атауы:

- A) епті адам
- B) тік жүретін адам
- C) homo sapiens
- D) питекантроп
- E) homo habilis
- F) неандерталь
- G) homo erectus
- H) синантроп

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

1. VI-VII ғасырдағы туындыны табыңыз.

- A) «Қорқыт ата» кітабы.
- B) «Жамиғат тауарих».
- C) «Мұхаббат-наме».
- D) «Күлтегін», «Тоныкөк».
- E) «Қисса-сул әнбия».

2. "Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама" заманынан қалған өлеңді табыңыз.

- A) "Елім-ай".
- B) "Алаң да алаң, алаң жұрт".
- C) "Заман-ай".
- D) "Керей, қайда барасың".

Е) "Дұшпаннан көрген қорлығым, сары су болды жүрекке".

3. *Бұлт болған айды ашқан,*

Мұнар болған күнді ашқан,-... деген үзіндіде Қазтуған кім туралы айтып отырғанын белгілеңіз.

- A) Өзі.
- B) Ақсүйек.
- C) Хан.
- D) Шаңқұтты.
- E) Би.

4. Қызғыштай болған есіл ер.

Қайран да жұрттан не көрді?- деген үзінді Махамбет ақынның қай өлеңінен, табыңыз.

- A) «Қызғыш құс».
- B) «Мұнар күн».
- C) «Соғыс».
- D) «Ереуіл атқа ер салмай».
- E) «Тарланым».

5. *Ән - өлшеуіш,*

Өлең – күміс,

Қоспаңыз мыс

Аралас... – деген үзіндінің авторын және қай өлеңнен екенін белгілеңіз.

- A) Абай «Өлең – сөздің патшасы».
- B) Ыбырай «Кел, балалар, оқылық».
- C) С.Сейфуллин «Сыр сандық».
- D) Шәңгерей «Құйрық атып құлия».
- E) Шәкәрім «Бұл ән бұрынғы әннен өзгерек».

6. Абайдың бес асыл іс пен бес дұшпанды саралаған өлеңін табыңыз.

- A) «Әсемпаз болма әрнеге».
- B) «Қалың елім, қазағым...».
- C) «Интернатта оқып жүр».
- D) «Жасымда ғылым бар деп...».
- E) «Ғылым таппай мақтанба».

7. *“Етегін ақ көйлектің алтындаған,*

Ажарың ақ жамбыдай жарқылдаған ... ” – деген үзінді Ақан серінің қай өлеңінен алынғандығын көрсетіңіз.

- A) “Жайықтың ақ түлкісі”.
- B) “Құлагер”.
- C) “Заман адамы”.
- D) “Ақ көйлек”.
- E) “Асыл мен жасық”.

8. «Ақан сері – Ақтоқты» трагедиясының авторын табыңыз.

- A) А.Құнанбаев.
- B) С.Торайғыров.
- C) І.Жансүгіров.
- D) Ғ.Мүсірепов.
- E) М.Дулатов.

9. Төмендегі шумақ көркемдеудің қай түрі екенін белгілеңіз.

Көрінсін Біржан салға ай секілді:

Ақ құйрық көңіл ашар шай секілді.

*Ұсынса қол жетпейтін аргымағым,
Біржанға баламайтын тай секілді.*

- A) Параллелизм.
- B) Ирония.
- C) Фигура.
- D) Аллитерация.
- E) Инверсия.

10. *«Қымбат маған елімнің бар даласы –*

Балтық пенен Сахалиннің арасы.

Қайда болсын қиям оған жанымды,

Туган жерден қазсын бірақ қабірді,» - үзінді қай ақынның өлеңінен

алынғанын атаңыз.

- A) Сырбай Мәуленов.
- B) Нәсір Фазылов.
- C) Расул Ғамзатов.
- D) Шыңғыс Айтматов.
- E) Мұса Жәлел.

11. Ахмет Иасауидің «Даналық кітабын» тақырыбы жағынан неше топқа бөлуге болатындығын табыңыз.

- A) 1.
- B) 2.
- C) 3.
- D) 4.
- E) 5.

12. "Айман-Шолпан" жырындағы Маманның шыққан тегі, руын табыңыз.

- A) Тама.
- B) Шекті.
- C) Үйсін.
- D) Шеркеш.
- E) Адай.

13. Асан қайғының «Әй, хан, мен айтпасам білмейсің» деген толғауының кімге арналғандығын анықтаңыз.

- A) Абылайға.
- B) Жәнібекке.
- C) Еспембетке.
- D) Би Темірге.
- E) Есім ханға.

14. XIX ғасырдың бірінші жартысындағы әдебиет өкілі, ұлттық тәуелсіздікті жырлаған ақынды атаңыз.

- A) Шәкәрім.
- B) Жиёмбет.
- C) Үмбетей.
- D) Бұқар.
- E) Дулат.

15. Шәкәрімнің музыка зерттеушісі А.В.Затаевич нотаға түсіріп алған әнін табыңыз.

- A) «Ақындарға».
- B) «Жастарға».
- C) «Бостандық туы жарқырап».

Д) «Бұл ән бұрынғы әннен өзгереді».

Е) «Дүние мен өмір».

16. Абайдың қай қара сөзі тек афоризмдерден тұратынын анықтаңыз.

А) Он тоғызыншы.

В) Үшінші.

С) Он бесінші.

Д) Отыз жетінші.

Е) Бесінші.

17. *“Болганда мұндай күнде заманымыз,*

Жай жатып сахарада қамаламыз.

Болыс, би ет пен шайға маз болуда,

Қайткенде тура жолды таба аламыз?” - үзіндісі Ақан серінің қай өлеңінен алынғандығын көрсетіңіз.

А) “Жүсіп төреге”

В) “Ақ көйлек”

С) “Заман туралы”

Д) “Заман адамы”

Е) “Құлагер”

18. К.Ушинскийдің «Родное слово» кітабына сүйене құрастырылған

С.Көбеев еңбегін табыңыз.

А) «Үлгілі тәржімә».

В) «Тіл-құрал».

С) «Қазақ хрестоматиясы».

Д) «Үлгілі бала».

Е) «Қирағат кітабы».

19. Ауыз әдебиеті түрлерін 5 топқа бөліп жіктеген ғалымды табыңыз.

А) С.Сейфуллин.

В) М.Әуезов.

С) С.Мұқанов.

Д) Ш.Уәлиханов.

Е) А.Байтұрсынов.

20. «Қаһарлы күндер» романының авторын табыңыз.

А) І.Есенберлин.

В) Ж.Сайн.

С) Ә.Нұрпейісов.

Д) Т.Ахтанов.

Е) Ә.Кекілбаев.

21. М.Әуезовке берілген дәрежелерді анықтаңыз:

А) Филология ғылымының тұңғыш докторы, профессор

В) «Құрмет» орденінің иегері

С) Социалистік Еңбек Ері

Д) «Парасат» орденінің иегері

Е) Қазақ Ғылым академиясының академигі

Ғ) Қазақ КСР-ның еңбек сіңірген ғылым қайраткері

Г) М.Горький атындағы сыйлық берілді.

Н) Қазақстан Республикасы Мемлекеттік сыйлығының лауреаты

22. Тұрмыс-салт жырларын табыңыз:

А) Аңшылық кәсіпке байланысты туған жырлар

В) Наурыз жырлары

- C) Жаңылтпаштар
- D) Жұмбақтар
- E) Лиро-эпостық жырлар
- F) Батырлар жыры
- G) Мақал-мәтелдер
- H) Төрт түлік малға байланысты туған өлең-жырлар

23. Ыбырай Сандыбайұлының ару қыздың сұлу сипатын аса нанымды етіп бейнелеп берген өлеңін көрсетіңіз:

- A) «Балқадияш»
- B) «Қалдырған»
- C) «Жаңғызтау»
- D) «Қарақат көз»
- E) «Перизат»
- F) «Гәкку»
- G) «Алай көк»
- H) «Арарай»

24. Үзінді қай эпостық жырдан алынғанын табыңыз:

*Далада мен отырмын құрып өрмек,
Жалғызды қасымдағы қылып ермек,
Баламды жалғыз менің өлтіргенше,
Алсайшы Гүлбаршынды, қу жүгірмек.*

- A) «Қыз Жібек»
- B) «Алпамыс батыр»
- C) «Едіге батыр»
- D) «Ер Тарғын»
- E) «Қобыланды батыр»
- F) «Арқалық батыр»
- G) «Қамбар батыр»
- H) «Ер Қосай»

25. «Еділ бол да, Жайық бол», «Бұл заманда не ғаріп?» «Көлде жүрген қоңыр қаз» толғауларының авторы:

- A) Ақтамберді жырау
- B) Шалкиіз жырау
- C) Қазтуған жырау
- D) Үмбетей жырау
- E) Асанқайғы
- F) Жиёмбет жырау
- G) Доспамбет жырау
- H) Бұқар жырау

26. «Манас» монографиясын жазған қаламгерді белгілеңіз:

- A) С. Мұқанов
- B) Ш. Айтматов
- C) Ғ. Мұстафин
- D) Ғ. Мүсірепов
- E) М. Шаханов
- F) Қ. Жұмалиев
- G) Ә. Кекілбаев
- H) М. Әуезов

27. А. Құнанбайұлының махаббат тақырыбындағы өлеңдерін белгілеңіз:

- A) «Қараңғы түнде тау қалғып»
 B) «Ғашықтық құмарлықпен – ол екі жол»
 C) «Қақтаған ақ күмістей кең маңдайлы»
 D) «Сегіз аяқ»
 E) «Жігіттер, ойын –арзан, күлкі – қымбат»
 F) «Менің сырым, жігіттер, емес оңай»
 G) «Білектей арқасында өрген бұрым»
 H) «Кейде есер көңіл құрғырың»
28. С. Көбеевтің «Қалың мал» романы қай жылы жазылды?
 A) 1912 жыл
 B) 1914 жыл
 C) 1913 жыл
 D) 1915 жыл
 E) 1910 жыл
 F) 1918 жыл
 G) 1916 жыл
 H) 1917 жыл
29. Дәркембай, Базаралы, Ербол атты кейіпкерлер М. Әуезовтың қай шығармасында ұшырасатынын белгілеңіз:
 A) «Өскен өркен»
 B) «Көксерек»
 C) «Қаралы сұлу »
 D) «Ескілік көлеңкесінде»
 E) «Оқыған азамат»
 F) «Абай жолы»
 G) «Кінәмшіл бойжеткен»
 H) «Қилы заман»
30. Илияс Жансүгіровтың тұңғыш кітабы «Сағанақ» қай жылы жарық көргенін анықтаңыз:
 A) 1927
 B) 1929
 C) 1924
 D) 1930
 E) 1932
 F) 1928
 G) 1926
 H) 1931

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. Дұрыс жазылған сөз:
 A) Organezation.
 B) Organication.
 C) Organizasion.
 D) Organazation.
 E) Organization.
2. «clean» сөзінің синонимы
 A) small
 B) great
 C) tidy

- D) big
E) fine
3. Сөйлемді толықтырыңыз: *Her only great ... was to become a filmstar.*
A) dream
B) lesson
C) family
D) exercise
E) suit
4. Мақалды толықтырыңыз. *... to ask the way than to go asrtay.*
A) good
B) best
C) bad
D) worse
E) better
5. Сөйлемді толықтырыңыз. *Australia is famous for its*
A) cows
B) pigs
C) horses
D) sheep
E) rabbits
6. Артикль қолданылмайды:
A) car
B) station
C) oil
D) orange
E) park
7. Қажетті предлогты көрсетіңіз. *Stop him! He's going to jump ... the river.*
A) into.
B) onto.
C) under.
D) in front of.
E) on.
8. Толық сапалықты білдіретін жұрнақты сөз:
A) Cleverness
B) Important
C) Dancer
D) Blameless
E) Wisdom
9. Сан есімді оқыңыз: *\$ 217.60*
A) Two hundred and seventeen dollars and sixty cent
B) Two hundred and seventeen dollar and sixty cents
C) Two hundred and seventeen dollars and sixty cents
D) Two hundred seventeen dollars and sixty cents
E) Two hundreds and seventeen dollars and sixty cents
10. Есімдіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *I have a pet. We call ... Murka.*
A) Its.
B) Her.
C) It's.
D) Hers.

E) She.

11. Есімдіктің дұрыс баламасын табыңыз.

I saw her ... but I don't remember where.

- A) nowhere.
- B) anywhere.
- C) everywhere.
- D) somewhere.
- E) somebody.

12. Зат есімнің көпше түрінің дұрыс нұсқасын таңдаңыз:

These ... have a lot of

- A) Womans, geese.
- B) Women, goose.
- C) Woman, goose.
- D) Women, geese.
- E) Womans, geese.

13. Зат есімнің көпше түрінің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *Roof*

- A) Rooves.
- B) Roofs.
- C) Roof.
- D) Roofes.
- E) Roovs.

14. Сөйлемді аяқтаңыз: *Computers ... in the 20-th century.*

- A) invented
- B) was invented
- C) to be invented
- D) were invented
- E) are inventing

15. Сөйлемді болымсыз түрге айналдырыңыз: *She would catch the train then.*

- A) She wouldn't catch the train then.
- B) She not would catch the train then.
- C) She didn't catch the train then.
- D) She not catch the train then.
- E) She would no catch the train then.

16. Дұрыс вариантты табыңыз: *I wish you ... with us.*

- A) will going
- B) was going
- C) were
- D) was go
- E) were go

17. Дұрыс нұсқасы: *Diana...to travel a lot last year.*

- A) using
- B) uses
- C) use
- D) used
- E) used having

18. Present Participle бар сөйлем:

- A) He is watching TV at the moment.
- B) He has gone home by that time.
- C) He hasn't been invited to the party.

D) She is liked by all children.

E) I haven't seen him recently.

19. Дұрыс жауабын табыңыз: *What is the most famous clock in Britain?*

A) Big Albert.

B) Big Stephen.

C) Big Ben.

D) Big Charles.

E) Big Wren.

20. Қай сөз тексттің мағынасына үйлеспейді?

That morning I went to town alone. My brother, who was with me said, "When are you coming back?". "In about two hours," I answered. "Then we won't be able to come back together. I have a lot of things to do and I must stay longer".

A) Town.

B) Alone.

C) Back.

D) Longer.

E) Together.

21. Сан есімнің дұрыс оқылу нұсқасын табыңыз: «350,000»

A) Three hundred and fifty and three zeros

B) Three hundreds and fifty thousands

C) Three hundred and fifty thousand

D) Three hundreds fifty thousands

E) Three hundred and fifty thousands

F) Three hundred fifty thousand

G) Three hundred and fifty thousand and three zeros

H) Three hundreds and fifty thousand

22. Дұрыс аударылған сөйлем қатарын көрсетіңіз: *Зерттеу жұмысын Америкадан келген бір топ ғалымдар жасады.*

A) Scholars American did the research from.

B) The research was done by scholars of group from America.

C) The research was done by a group of scholars from America.

D) A group of scholars from America did the research.

E) Scholars are from American did the research.

F) The research was done from by America scholars a group of.

G) The research was done by from America scholars a group of.

H) The research was done a group of American scholars.

23. Жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *There ... glasses.*

A) much

B) isn't many

C) none

D) aren't any

E) isn't any

F) isn't much

G) isn't some

H) aren't some

24. Етістікті дұрыс ырықсыз етіс формасына қойыңыз: *I (to show) the way to the university.*

A) was shown

B) is shown

- C) are shown
- D) shown
- E) will be shown
- F) has being shown
- G) has been shown
- H) were shown

25. СЫЗЫҚШАЛАРДЫҢ ОРНЫНА ТИІСТІ ӘРІПТЕРДІ ҚОЙЫҢЫЗ: *e-hi--t---*

- A) g, hi, ion
- B) x, he, eon
- C) ks, he, oen
- D) g, hi, aon
- E) x, gi, ion
- F) g, he, ion
- G) x, bi, ion
- H) ks, hi, ion

26. СЫН ЕСІМНІҢ САЛЫСТЫРМАЛЫ ШЫРАЙЫН ТАҢДАҢЫЗ: *Helen is... than Bella.*

- A) much more taller
- B) tall
- C) more taller
- D) tallest
- E) the tallest
- F) more tall
- G) taller
- H) much taller

27. Күрделі толықтауыштың дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *His words made me... uncomfortable.*

- A) to be leaving
- B) having left
- C) to fell
- D) to have been left
- E) to be feeling
- F) feel
- G) feeling
- H) to have left

28. Артикльдің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *He works as...assistant in ... same shop as I do.*

- A) -,-
- B) an, the
- C) an, -
- D) a, the
- E) the, the
- F) a, a
- G) the, an
- H) the, -

29. Present Indefinite-тегі табыңыз:

- A) Working
- B) Worked
- C) Will work
- D) Has worked

- E) Was working
- F) Work
- G) Is working
- H) Works

30. Келтірілген мысал арқылы форманың атауын анықтаңыз: *To write*

- A) Participle1
- B) Gerund
- C) Past Simple
- D) Indefinite Infinitive Active
- E) Participle2
- F) Continuous Infinitive
- G) Present Simple
- H) Infinitive Passive